

lojen supistumisesta. Siten maatalouden vaikeudet ovat kiinteässä yhteydessä yleisten inflation aiheuttamien taloudellisten vaikeuksiemme kanssa. Hallitus ymmärtää sen mielialan, minkä tällainen kehitys on aiheuttanut. Hallitus tietää niinkään, että maataloudessa on olemassa lukuisia epäkohtia, kuten mullakin elinkeinoelämän aloilla. Selvää myös on, että maatalouden tuotantokustannuksia on alennettava sen kannattavuusnimen lisäämiseksi. Mutta yhtä tärkeätä on - maataloudellekin - että myös yleisiä hintoja ja kustannuksia pyritään alentamaan. Tätä tavoiteltaessa on kuitenkin kukin taloudellinen pulma ratkaistava laajemmassa yhteydessä, kokonaisohjelman puitteissa, sijoittamalla maatalous tässä ohjelmassa oikeaan ja oikeutettuun asemaansa. Hallitus toivoo, että se taloudellinen neuvottelukunta, johon se on kutsunut eri elinkeinon alojen ja talouselämän eteviä ja tunnettuja edustajia, huolellisesti perehtyisi myös maatalouden erikoispulmiin ja laatisi ripeästi ehdotuksia niiden ratkaisuksi. Hallitus tulee suuntaamaan vastaisen maatalouspolitiikkansa pitien lähtökohtanaan ohjelmansa ja käyttäen hyväkseen tämän neuvottelukunnan esityksiä. Se on myös valmis toteuttamaan ne käytännölliset maataloutta tukevat toivomukset, joita eduskunta saattaa esittää. Yhdistämällä eri elinkeinojen edustajien asiantuntemus ja eri etupiirien vaatimukset yhteen jo valmistavassa asteessa hallitus toivoo voitavan viitoittaa maamme taloudelliselle kehitykselle suuntaviivat, joita noudattaen ei ainoastaan maataloutemme vaan talouselämämme kokonaisuudessaankin kyetäin mahdollisimman pikaisesti tervehdyttämään ja saattamaan sellaiseen asemaan, että yleisen elintason nopea kohottaminen on oleva mahdollinen.

Tarkistettu: *[Signature]*

[Signature]

PÖYTÄKIRJA sos.dem.eduskuntaryhmän kokouksesta Eduskuntatalossa ryhmähuoneessa 23 päivänä helmikuuta 1949 kello 16.30. Niemenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Fagerholm, Huunonen, Kilpeläinen, Muikku, Pyy, Raatikainen, Rantala, Turkka, Turunen, Varjonen ja Welling. Läsnä olivat lisäksi ministeri Oittinen, toimittaja Teerimäki, Olavi Välpas Aaro Mäkelä ja Eero Härmä. Puhetta johti Hakkila ja sihteerinä toimi Paasio.

1. §.

Välikysymys.

Puheenjohtaja: Keskustelun nyt päätyttyä on tilanne meidän kohdaltamme selvä. Äänestyksessä tulee ensin vastakkain maalaisliiton ja kokoomuksen ponsiehdotukset ja niistä voittaja tulee puhemiehen ehdotusta vastaan yksinkertaisesta päiväjärjestykseen siirtymisestä. Ryhmän äänestettävä koko ajan jaa-lipuilla. Ruotsalaiset riidelleet ja heidän ryhmänsä hajalla.

Päätös: Hyväksyttiin puheenjohtajan ehdottama menettely.

V a k u u d e k s i:

Cauno Kaurila

Puheenjohtaja.

Ragnar Paasio

Sihteerinä.

Tarkistettu: Mari Laksanen

Leino Rytönen

PÖYTÄKIRJA sos.-dem.eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta 3 päivänä maaliskuuta 1949 kello 16.30 Eduskuntatalossa ulkoasiainvaliokunnan huoneessa. Läsnäoleviksi merkittiin seuraavat valmistavan valiokunnan jäsenet: Lehtokoski, Karvonen, Rantala, Kalavainen, Väyrynen, Raunio, Andersson, Tervo, Penttala, Kulovaara, Käkälä sekä Hakkila toimien puheenjohtajana ja Paasio toimien sihteerinä.

1. §.

Kirjelmät.

Merkittiin saapuneiksi Vuokralaisten Keskuliiton kirjelmä, joka kosketteli ARAVAA ja sen toimeenpanoa. Annettiin Käkälälle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Merkittiin saapuneeksi Kihniön-Jokikylän työväenyhdistyksen kirjelmä, joka annettiin Rantalalle vastausta varten.

2. §.

Lähetystöt.

Tervo: Ilmoitti ottaneensa ryhmän puolesta vastaan Jylhämän voimalaitostyömaan lähetystön. Jylhämän voimalaitostyömaalta oli vähennetty työläisiä. Koska näin on tullut työttömyyttä, oli lähetystö esittänyt toivomuksenaan, että Nuojuvan kosken rakentamista koskeva työ pantaisiin alulle, johon voisivat nämä työläiset sijoittautua.

3. §.

Lumme: Ilmoitti haluavansa jättää ryhmän käytettäväksi paikkansa Parlamenttien välisen liiton Suomen komiteassa. Ehdotti tilalleen Kajala.

Päätös: Parlamenttien välisen liiton Suomen komiteaan hyväksyttiin Kajala.

4. §.

Penttala: Ilmajoelta pyydetty tuomaan terveisiä, että olisi julkaistava kaikki välikysymyskeskustelussa käytetyt puheenvuorot erillisenä vihkosena. Arvioivat tällaisen vihkosen poliittiseksi ja taloudelliseksi käsikirjaksi.

Raunio: Puolueelta on tulossa kirja lähiajan politiikasta. Kannatti Penttala. Kirjasen julkaisemista saattaisi harkita.

Käkelä: Tällainen julkaisutoiminta kuuluu puolue toimiston tehtäviin eikä ole ryhmän asia.

Päätös: Toivomus päätettiin saattaa puolue toimiston tietoon ja edelleen kehitettäväksi.

5. §.

Edustajien päiväraha.

Väyrynen: Pitkän matkan edustajat ovat koroitettun päivärahan kannalla. Nykyinen päiväraha on suhteettoman alhainen valtion ja SAK:n maksamiin päivärahoihin verrattuna. Kansanedustajan päiväraha ei likimainkaan vastaa niitä menoja, joita kahdessa paikassa asumisesta aiheutuu. Selvitteli eri menoeriä. Hallitukselle pitäisi antaa asiasta PM ja sen olisi tehtävä asiasta esitys.

Raunio: Ryhmän keskuudesta olisi valittava henkilöt, jotka hoitavat asiaa muihin ryhmiin ja hallitukseen. Hiltunen ja Suontaus-ta ovat asialle myönteisiä. Olis sitä mieltä, että asiaan olisi saatava korjaus.

Tervo: Väyrysen näkökohta, että mainitaan perustelut, mutta ei mitään summaa on hyvä. Kaikki ryhmät ovat asian kannalla.

Rantala: Aikaisemmin aiheuttomasti pelättiin, että suuri päivä-raha vaikuttaa sen, että edustajat haluavat istua tarpeettomasti. Olisi saatava aikaan valmis esitys, joka luodään pöytäan silloin, kun virkamiesten palkan ja vuokrien korotus tulee esille.

Raunio: Olisi saatava aikaan yhteinen kirjelmä, johon kaikki ryhmät panevat nimensä alle.

Lehtokoski: Edustajan pohjapalkka liian pieni. Maalaisedustajat eivät ole kaikkina päivinä täällä, ja kuitenkin heidän päivärahansa juoksee. Ei kannattanut kirjelmää, vaan ehdotti suullisen huomautuk-sen antamista.

Väyrynen: Sidotaan asiaan kaikki ryhmät.

Kulovaara: Ehdotti asiaa hoitamaan hallituksen ja muiden ryhmien kanssa Makkilaa ja Väyrystä.

Päätös: Päätettiin aloittaa neuvottelut muiden ryhmien kanssa PM laatimisesta hallitukselle ja Väyrynen ja Makkila tätä asiaa hoita-maan.

V a k u u d e k s i:

Rozal Paasio
Sihteeri.

Tarkistettu: Uuno Kallio
Puheenjohtaja.

Pöytäkirjan laati: Thelma Nyman.

PÜYTÄKIRJA sos.-dem.eduskuntaryhmän kokouksesta Eduskuntatalossa ryhmähuoneessa 17 päivänä maaliskuuta 1949 kello 16. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi: Fagerholm, Henriksson, Hiltunen, Härmä, Kilpeläinen, Lehtokoski, Leivo-Larsson, Paasio, Peltonen, Pyörtä-nö, Raatikainen, Raunio, Takki, Tervo, Varjonen ja Väyrynen. Läsä olivat edelleen ministeri Oittinen, Helvi Raatikainen, Arvi Hautamäki, Annikki Saarela-Johansson. Puhetta johti Hak-kila ja sihteerinä toimi Turunen.

1.§.

Naispostiljoonien lähetystö.

Esittivät ensin, että heidän virkansa olisi vakinaistutettava ja pyysivät sos.dem.ryhmää äänestämään edustaja Kuusinen-Leinon aloitteen puolesta. Moittivat sos.dem.ryhmää siitä, että niin moni oli asian ollessa esillä äänestänyt tätä esitystä vastaan.

Hakkila: Vastasi ja kiitti lähetystöä. Viittasi Lehtokosken aloitteeseen, jonka avulla talousarvion yhteydessä oli saatu 40 viran vakinaistaminen. Lupasi puolestaan, että ensi talousarvion yhteydessä koetaan tätä asiaa laajentaa myöntämällä suurempia määrärahoja.

2.§.

Keskustelu edellisen lähetystön asian johdosta.

Huunonen: Polemisoi Hakkilan tapaa vastaan kohdella lähetystöjä. Toivoi, että ryhmä suhtautuisi vakavasti asiaan, koska SAK on asian takana.

Hakkila: Ei niillä ollut pitempiä valmisteltuja puheita. Lähetystö tuli aivan yllättäen.

Welling: Asia on kyllä hoidettu. Ei ole pyrittävä naispostiljoonia lisäämään. Se on myös Postimiesliiton kanta.

Hakkila: Lupasin heille enemmän, kuin ryhmä muuten olisi ollut valmis lupaamaan.

Rantala: Valtiovarainvaliokunta ~~säärensi~~ jo hallituksen esitystä talousarviossa. Ei ole pyrittävä vakinaistamaan sellaisia, jotka ovat vain osapäivätyössä. Kuusisen ponsi asiasta on aivan mahdoton.

Simonen: Asiantuntijat ilmoittaneet, että kokemus osoittaa, että vaikka sodan aikana on jouduttu ottamaan naisia miesten töihin, niin he eivät jaksa niitä suorittaa. Siitä kärsii koko postilaitos. On erikoisia virkoja, jotka määräysten mukaan voidaan täyttää vain miehillä. Osapäivätyöt on edelleen hoidettava vain sopimus- ja urakkatyönä. Toivoi ryhmän olevan asiasta yksimielisen.

Huunonen: Halusi puolustaa myös naispuolisia työntekijöitä. Asiantuntijat eivät puolestaan aina ole oikeudenmukaisia. Ei asia ole niin suoraviivainen, kuin Simonen esittää. Myönsi Kuusisen ponnien sekavuuden, mutta huomautti, että asia olisi ollut parannettavissa meidän puoleltamme tehdyillä korjauksella.

Hakkila: Ei pontta voi enää korjata, kun keskustelu on jo päättynyt.

Salmela-Järvinen: Ei ymmärtänyt Rantalan ja Simosen kantaa. Rajoitukset alettava naisten suhteen raskaimmista ammateista. Ei tässä asiassa ole tarpeen mikään rajoittava lainsäädäntö. Jos naiset eivät jaksaisi paikkojaan hoitaa, niin he jättävät paikkansa. Tosi asia on, että postilaitoksen palveluksessa on ollut satoja naisia sopimuspalkkalaisina, eikä tämä ryhmä voi sitä hyväksyä.

Simonen: Eduskunta on ryhtynyt tätä asiaa jo järjestämään ja 418 on jo nimitetty vakinaisiksi ja ensi vuonna nimitetään lisää. Jos asia on kohdallaan, niin ei kannata mennä järveen Hertan ponnien puolesta, vaan myös postilaitoksella täytyy olla valinnanvara.

Hillelä: Minä juoksin lähetystön perässä ja pyysin anteeksi. Selvitin, että tämä Kuusisen ~~ponsi~~ ei merkitse sitä eikä tätä. Asia olisi

pitänyt korjata eilen, niin että ponsi olisi sopeutunut tilanteeseen. Jos Postimiesliitto asiantuntijalausunnollaan ei olisi niin kovasti sotkenut, olisi asia eivän toisessa vaiheessa. Olisi syytä meidän tehoita pitää juttua viireillä ja korostaa, että ~~se~~ ryhmä ~~ovrkii~~ hoitamaan juttua asiallisesti eikä agitatorisesti. Poliittiset seikat eivät saa sumentaa ^{asia} ~~asia~~ ^{hanki se on} ~~asia~~ ^{se on} tärkeämpi kuin se, kuka mahdollisesti asiaa hoitaa.

Pyy: Yhtyi Hillelään hänen viimeisessä ajatuksessaan. Postinkantajat palkataan huutokaupalla. Postimiesliitto ei halua palkkojen korottamista. Talousarvioon olisi otettava 50 miljoonan markan määräraha tämän asian korjaamiseksi.

Käkelä: Kommunistien taholta on tehty paljon propaganda-aloitteita, joiden perään ei meillä ole syytä lähteä. ~~Myös tähän~~ ^{asiaan} ei olisi tunneperäisesti suhtauduttava, vaan olisi äänestettävä pontta vastaan.

Jokinen: Esitti paheksumislausunnon sitä kohtelua vastaan, jonka lähetystö sai osakseen puheenjohtajan taholta.

Penttala: Kun postinkantajien työ on niin erilaista, niin ei ole syytä kaikkia vakinaistaa. Ehdotti, että ryhmä jäisi odottamaan hallituksen toimenpiteitä asiassa talousarvion yhteydessä.

Turunen: Ehdotti laadittavaksi lehtiin selostavan artikkelin ryhmän kannanotosta, mutta että ryhmä yksimielisesti äänestää pontta vastaan.

Päätös: Hyväksyttiin Turusen ehdotus äänimäärin 25 - 8.

3.§.

Parikkalan työttömien lähetystö.

Parikkalassa on tieoikaisu, joka on muodollisesti hoidettu, mutta määrärahat puuttuvat. Kunta on jo järjestänyt osansa ja loo miestä on sijoitettu, mutta 70 on vielä ilman työmahdollisuuksia. Lähetystö pyysi ryhmää ~~avotta~~ vaikuttamaan määrärahan myöntämiseen ja myös, että järjestettäisiin seuraavan työttömyyskauden työt tarpeeksi ajoissa. Valittivat, että varsinkin siirtolaisten asema on erittäin vaikea.

Hakkila: Kiitti lähetystöä ja lupasi ryhmän tukevan ja auttavan asiaa.

Koulukysymys.

Oittinen: Kysymystä ei ole käsitelty sillä vakavuudella, kuin se olisi edellyttänyt. Forssan puoluekokouksen päätös jo meitä siihen velvoittaa. Puolitoista vuotta sitten puolue asetti sivistyspoliittisen neuvottelukunnan, joka on käsitellyt myös koulukysymystä.

Mitä nykyisessä tilanteessa olisi tehtävä? Sosialidemokraattisen koulupolitiikan olisi pyrittävä siihen, että että kaikille työläislapsille varataan mahdollisimman hyvät, laadullisesti ja asiallisesti korkeatasoiset mahdollisuudet koulunkäyntiin, joissa eivät olisi määrävinä syntyperä ja varallisuussuhteet. On olemassa Mantereen komitean kanta, jota kohtaan tunnetaan mielenkiintoa. Se johtuu siitä, että Ruotsissa on juuri toteutettu 9 vuotinen oppivelvollisuus. Järjestelmän toteuttaminen nykyaikana on kuitenkin mahdotonta. Valtion talous ei sitä kestäisi ja pohjakouluna kansakoulujen kurssit ovat eri pitkät. Meidän on luettava useita kieliä, ja se muuttaa tilanteen, sillä näiden opintojen suhde on toinen kuin suurissa sivistysmaissa. Yliopistotaho myös vastustaa tätä uudistusta. Sanotaan, että ylioppilaat ovat tällä pohjalla kehittymättömiä opiskeluun. Suunnitelma on saanut osakseen paljon arvostelua. On ilmeistä, että Mantereen linja ei kelpaa meidän linjamme pohjaksi.

Toinen vaihtoehto on Ruudun komitean mietintö. Siinä esitetään suunnitelma, että olisi 4-vuotinen alkeiskoulu, 4-vuotinen keskikoulu ja 4-vuotinen lukio. Ajatus, että koulun pitäisi olla yhteinen on demokraattisen ajattelun kannalta hyvä. Siten voidaan antaa myös kansalaiskasvatus ja sosiaalis-eettillinen ajattelutapa. Se voisi pyrkiä kasvattamaan itsenäisesti ajattelevia lapsia. Mietinnössä mennään sille kannalle, että olisi vain yksi koulu, joka kaikkien olisi käytävä.

On sanottu, että kaikki lapset eivät kykene näistä aineista selviämään. Onhan asia niin. Toinen varjopuoli on, että maassamme asutus on niin harvaa. Nykyisenkään koululaitoksen tila ei ole kehuttava. Koululaitoksen laajentaminen juuri nyt on arveluttavaa. Viisi vuotta

tarvitsemme nykyisen koululaitoksemme korjaamiseen. Tässä vaiheessa ei ole syytä mennä periaatteelliseen, suureen muutokseen, jota ei voida toteuttaa. Esitti kantana^{an}, että olisiko nykyistä koulua mahdollisuutta parantaa siten, että siitä myöhemmin voidaan siirtyä uuteen järjestelmään. Tämä merkitsee, että kansakoulu olisi laajennettava 8-vuotiseksi, taso korkeaksi ja opettajisto täysin päteväksi. Supistetut koulut olisi poistettava. Kansakoulu olisi järjestettävä uudelleen. On sanottu, että 4-vuotinen keskikoulu on heikko, mutta se ei ole niin vaarallista. Niitä, jotka päättävät tähän opintonsa on vähän. Ammattikouluissa voidaan helposti antaa yhden vuoden puuttuva oppimäärä. Ammatillisen opiskelun pohjaksi sopii siis 4 vuotta ja 5 vuotta aivan yhtä hyvin. Lukiossa voitaisiin toteuttaa linjajako jo vuotta aikaisemmin kuin nykyään. Keskikouluun ja kansakouluun sisällytettäisiin peruskurssi aineissa, joiden opiskelu käy hyvin päinsä. Peruskurssissa saisi opiskelija perustiedot yleistä kansalaissivistystä varten. Tämä korvaisi ylimenovaiheessa yhtenäiskoulun tarpeen. Ammattikoulukysymys on vaikeavammampi. Varattomien opiskelumahdollisuuksia on parannettava ~~aina~~ aina korkeakouluopintoja myöten.

Koulu-uudistusasia kulkee SKDL:n nimissä. Se ei ole viisasta, vaan meikäläisten olisi asiaa pönteästi ajettava. Hallitus ei voi nyt tehdä muuta kuin asettaa komitean laatimaan ohjelma nelivuotisesta keskikoulusta. Sitä voitaisiin kokeilla ja saattaa tulokset julkisuuteen.

Hakkila: Tiedusteli, paljonko on opettaja- ja koulurakennusvajausta tällä hetkellä.

Oittinen: Rakemuksissa on 3 milj. m vajaus ja opettajissa 2000 vajaus kansakouluissa. 5 vuoden kuluttua on vajaus näillä seminaareilla 3000. On kuitenkin olemassa ohjelma, jonka mukaan 5 vuoden kuluttua pula on poistettu. Oppikouluissa on valtiolla loo opettajan vajaus, mutta yksityisissä oppikouluissa on noin 50% epäpätevien opettajien hoidossa.

Kulovaara: Yhtyi Oittisen suunnitelmiin. Ensin rinnakkaiskoulu ja siitä sitten yhtenäiskoulu. Lisäksi on huomattava, että kansakouluissa jo nyt on keskikouluja Malkamäen aloitteen pohjalla. Mahdollisimman kii- reesti on saatava muodollinen muutos ja oppisuunnitelma 4 plus 4. Yliop-

pilastutkinto ja lakki voitaisiin siten poistaa.

Lumme: Oli tärkeätä saada kuulla asiasta, että pääsimme yhteisille linjoille. On oikein, että nykyiset koulut saadaan ensin järjestykseen. Siinä samalla sitten kehitetään uutta ohjelmaa. Palkat opettajilla on niin matalat, että veloilla ei kannata valmistua. On paljon kouluihin ha- lukkaita, mutta koulut ovat niin täynnä, että niihin ei pääse. Kehitys kulkee suurempaa pohjasivistystä kohti. Talousarvioon näitä tarkoituk- sia varten tarpeelliset määrärahat. Toivon, että päästäisiin edes kol- meen kieleen.

Malkamäki: Tuntuu, että Ruudun komitean mietintö roikkuu ilmassa. On väärin puhua, että Ruutu on keksinyt järjestelmän 4 plus 4 plus 4. Oli- si erinomaisesti korostettava, että Ruutu on lainannut suunnitelman. Ei Ruudun komitea paranna asiaa, jos ei aineista saada parannettua. Ei Ruu- dun komitean koulu ole mikään yhtenäiskoulu. Se sallii kaikenlaisia poik- keuksia. Nyt tuhlataan aikaa turhaan märehäilyyn. Suunnitelmat on yh- denmukaistutettava. Yhtyi Lumpeeseen kieliopetuksessa, että olisi pääs- tävä rationalisointiin. Me olemme saaneet paljon aikaa ja siitä olisi puhuttava ja tehtävä se selväksi ihmisille. Olisi syytä kehittää myös 7-vuotista koulua. Kansakoulunopettajat ovat maaseudulla jääneet jälkeen esim poliisien palkkauksesta. Esim vanha sivistysvihollinen maalaisliit- to on nyt ryhtynyt ponsitehtailuun näissä asioissa.

Kajala: Luulen, että olemme löytäneet oikean tien. Miellyttää erikoi- sesti, että päästään eteenpäin. 4-4-4 on parempi kuin nykyinen jaottelu. Siten saadaan suuri hukkaprosentti pois ja oppilaat ajautuvat taipumuk- siaan vastaaville aloille. Nyt on vihdoinkin viimein ryhdytty viemään kult- tuuriohjelmaa positivistisesti eteenpäin. Kieltenopiskelussa olisi ensim- mäinen vaatimus, että opettajat osaavat sitä kieltä, jota he opettavat. Opettajain pätevyysvaatimukset ovat perin teoreettiset. Budjettiin olisi laadittaessa saatava tarpeeksi kulttuurimäärärahoja. Siihen on saatava sosiaalista väriä juuri niillä. Ols myös päästävä 3 kieleen.

Juutilainen: Tuleva ratkaisu on lopullinen ratkaisu ja sitä on ter- vehdittävä ilolla.

Hautamäki: Ruudun komitean suuret periaatteet ovat työväenliikkeen

ohjelman mukaiset. Ei ole kuitenkaan otettu huomioon, miten nämä toteu- tetaan. Nämä periaatteet eivät ole Ruudun periaatteita eikä linjoja. Periaate on hyväksytty, käytännössä mahdollisuudet huomioon ottaen on pyrittävä mahdollisimman lähelle näitä periaatteita. Tulevaisuudessa lakkaa keskikoulu olemasta ja 4 viimeisenä vuotena tulee linjajakoinnan lukio. Lukioon mennään, jos mennään korkeakouluun. Kompromissi: Toistai- seksi on kansakoulu ja keskikoulu, jotka sitten lopuksi sulautuvat. Jos asetetaan komitea, niin on huolehdittava siitä, että nelivuotiseen kes- kikouluun ei panna liian paljon tavaraa. Lukion on oltava rahkka, että sinne ei mene heikkopäisiä yksilöitä. Tämä kaikki käy ilmi puolueen kulttuuriohjelmasta. SKDL monopolisoi sen, mutta onneksi se ajoi sen karille.

Salmela-Järvinen: Kun kuulin, miten suuri opettajapula on olemassa, niin ei ole tullut tarpeeksi väkeä valmistautuakseen opettajiksi. Kes- kikoulu ei ole pystynyt pitämään huolta opettajien jälkikasvusta. Yh- tyi Malkamäkeen kieltenopiskelussa. Kieliä tarvitsevat myös ne, jotka nautuvat muille ammattialoille. Nykyistä oppilastulvaa olisi rajoit- tettava tiukoilla pääsyvaatimuksilla.

Niemi: On otettava huomioon, että kasvattajat ovat närkästyneitä kaikesta yksityisyritteliäisyydestä. Tärkeää olisi, että me löisimme propagandaa omista linjoistamme. Polemisoi koulujen epäkäytännöllistä kieltenopiskelua vastaan. Asettui englanninkielen kannalle, sillä sillä olisi kaikkein suurin käytännöllinen merkitys.

Hakkila: Ehdotti, että Hiltunen kutsuttaisiin keskustelemaan kulttuu- rimäärärahoista.

Kajala: Ehdotti, että ryhmä hyväksyisi Oittisen kannan. Kosketteli työläislasten vaikeata asemaa kouluun päästessä. Varakkaat valmistavat lapsensa valtion kouluihin ja siten pääsevät paremmin. Olisi siis jou- dutettava yksityisten koulujen valtion haltuun ottamista.

Päätös: Kokous hyväksyi Oittisen kannan ja päätti kutsua Hiltusen kes- kustelemaan kulttuurimäärärahoista.

Vakuudeksi:

Uuno Tauriainen
Puheenjohtaja.

Ragnar Paasio
Sihteeri.

Tarkistettu:

Matti Luostarinen

Uuno Tauriainen

Toiv. al. N:o 88.

Kuusinen-Leino y. m.: Naispostiljoonien ja maalaiskirjeenkantajien toimien vakinaistamisesta.

Eduskunnalle.

Posti- ja lennätinlaitoksen palveluksessa on kaksi virkailijaryhmää, joiden oikeudellinen asema suhteesti poikkeaa muista valtion virkailijoista. He ovat naispostiljoonit ja maalaiskirjeenkantajat.

Sodan aikana otettiin sotapalvelukseen kutsuttujen postiljoonien tilalle naisia hoitamaan postiljoonien tehtäviä. Näistä naisista on vielä noin 200 posti- ja lennätinlaitoksen palveluksessa. Vaikka he ovat hoitaneet tehtävänsä kaikin puolin pystyvästi ja kunnollisesti, ei heitä ole kuitenkaan kiinnitetty laitoksen palvelukseen pysyväisesti, vaan nauttivat palkkaa n. s. sijaisina. Vaikka heitä tarvitaan tehtävissään jatkuvasti ja he tekevät samaa työtä kuin heidän miespuoliset toverinsa, heidän työsuhteensa valtioon on huomattavasti huonompi kuin miespuolisten. Tällainen ilmiö on epäkohta edellyttäisi, että naispostiljoonien oikeudellinen asema pikimmiten järjestetään yhdenmukaiseksi miesten kanssa.

Helsingissä 6 päivänä elokuuta 1948.

Hertta Kuusinen-Leino.
Esa Hietanen.
Hannes Tauriainen.
J. Mustonen.
Yrjö Murto.
Eino Tainio.
Niilo Nieminen.
Aino Luostarinen.

Maalaiskirjeenkantajien palkkaus on järjestetty työkilometrien ja työtuntien perusteella. Heidän työtään pidetään työurakana ja siis heitä itseään yrittäjinä. Heidän ei katsota olevan julkisoikeudellisessa enempää kuin yksityisoikeudellisessa työsuhteessa valtioon. On luonnollista, ettei tällainen asiointi ole paikallaan suurilukuista, pysyväisesti tarvittavaa valtion virkailijaryhmää kohtaan. Maalaiskirjeenkantajia on kaikkiaan 3,500 henkilöä.

Edellä sanottuun viitaten ehdotamme eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyisi kiireellisesti sellaisiin toimenpiteisiin, että posti- ja lennätinhallituksen tehtävissä sijais- ja tilapäistyöntekijöinä toimivat naispostiljoonit ja maalaiskirjeenkantajat muutettaisiin valtion vakinaisiksi toimen haltijoiksi.

Kaisa Hillelä.
Laura Brander-Wallin.
Heikki Simonen.
Toivo Friman.
S. Salo.
Yrjö Hautala.
Heikki Soininen.
Matti Mäikkä.

Pöytäkirja etc.

17/3-49.

Pöytäkirja:

Laadittu: Parikkalan
Yleisellä työläisten kokou-
ksesta Parikkalan Eläin-
liimassa 13 p:nä maaliskuuta
1949 klo 9.00. Saapuvilla
41 työntekijää.

I §.

Kokouksen puolesta suoritti Otto
Terävä ja todettiin se laillisesti
kokouksen kutsutuksi ja päätösvaltai-
seksi.

II §.

Kokouksen puolesta ajaksi valittiin
yksimielisesti Otto Terävä ja sihtee-
riksi Kaarlo Juvonen.

III §.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin
Kaarlo Pynnönen ja Juhani Siitainen.

IV §.

Maaliskuun 6 p:nä pidetyn työläi-
sen kokouksen, kunnan valtuuston
ja kunnan hallituksen kokouksiin
valtuutetut Otto Terävä ja Osmo
Venäläinen tekivät selkoa
mainituista kokouksista saaduis-
ta selvityksistä työtoimiyksien asi-
sista.

I §.

12 p:nä maaliskuuta oli työttömi-
si ilmoittautuneita työttömyys kor-
tistossa 170 työtöntä. Näistä os-
tettu kunnan töihin 51, valtion
avaamassa ratapihan laajennus-
työssä 34. joten työttömiä oli os-
tettu töihin 85, vapaaehtoisesti
hakeutuneita 15. Työssä ja kor-
tistosta pristettyjen kanssa 100.
Työttömiä oli sillä hetkellä
vaille työtä 70.

II §

Kokous yhtyi kunnanvaltuuston
ehdotukseen, että lähetettäisiin
lähetyso Helsingin esittämään
hallitukselle vaikean työtilan-
teemme ja vaatimaan valtiolta
nopeita toimenpiteitä.
Kunnan valtuusto puolestaan il-
ti lähettävänsä valtuuston puheen-
johtajan ja pyysi työttömiä valitse-
maan edustajansa lähetysoon.

III §.

Kokous valitsi työttömien edusta-
jaksi mainittuun lähetysoon
Otto Terävän ja Osmo Venäläisen.

VIII §.

Kokous kiinnitti vakavaa huomio-
ta vallitsevaan työtilanteeseemme
ja kehoitti työväen edustusta
ryhmiä huomioimaan raja seu-
dun työtilanteen jossa työma-
dollisuudet ovat aina pienemmät
ja pienontymisen kovan alu-
een jolla myös asuu huomatta-
vasti siirtolaisia jotka ovat myös
joutuneet vaikeuksiin kovan
työtilanteen johdosta.

Kokous päätyi klo 11.00

Pöytäkirjan vahvunde-
si: Kaarlo Juvonen.

Olemme tänään taustanneet pöytä-
kirjan ja todennet sen kokouksen
kulun mukaisesti.

Tarvittava määrä. 14 p:nä 1943

Kaarlo Pynnönen. Julius Siitainen

Pöytäkirja on oikeaksi todistavat:

Osmo Pienonen

Yrjö Harmainen

PÖYTÄKIRJA sos.-dem. eduskuntaryhmän
valmistavan valiokunnan kokouksesta
Eduskuntatalossa ulkoasiainvaliokunnan
huoneessa 30 päivänä maaliskuuta 1949
kello 15. Läsnäoleviksi merkittiin seuraavat jäsenet: Kulovaara, Salmela-Järvinen, Andersson, Raunio, Väyrynen, Kalavainen, Kajala, Rantala, Karvonen, Sävelä, Lehtokoski, Malkamäki, Penttala, Käkelä sekä Hakkila johtaen puhetta ja Paasio laatien pöytäkirjan.

1. §.

Yleisradion hallintoneuvoston jäsenet.

Hakkila: Ehdotti ryhmän ehdokkaiksi Yleisradion hallintoneuvostoon: Fagerholm, Huunonen, Aaltonen, Salmela-Järvinen, Hakkila, Paasio.

Päätös: Hyväksyttiin esitetty lista.

2. §.

Hallituksen esitys II omaisuudenluovutusverosta.

Rantala: Esitteli asian käsittelyä valtiovarainvaliokunnassa. Esityksen yhteydessä on käsitelty 8 tätä asiaa koskevaa toivomusaloitetta. Hallituksen esitys on erittäin heikosti valmisteltu.

Valiokunnassa on n.s. Heteka-vero nostettu 300.000:-- 6 §:n viimeisessä momentissa on tehty muutos, että siinä olevat summat on koroitettu 5-kertaisiksi. 2 §:n 4 momenttia on muutettu siten, että alaraja on 400.000:-- Jos omaisuus on 600.000:-- ja tulot eivät nouse yli 60.000:-- on asianomainen verovapaa. On myös lisätty uusi 6 § Luukan aloitteen pohjalla, joka koskee siirtoväen oikeutta tehdä vähennyksiä. Jos esitys menee lävitse, merkitsee se noin 15% alemusta nykyisestä verontuotosta. On myös esitetty toivomus, että maksuaikaa lykätään. Siihen voidaan mennä. Yleensä olisi valiokuntaryhmän hyväksymät

toivomukset hyväksyttävä, mutta Luukan aloitteen pohjalla olevaa pykälää olisi vastustettava.

Käkelä: On syytä todeta, että Hiltunen ei ole tähän asiaan tutustunut. Siksi jaosto oli pakotettu tekemään muutoksia. Eduskunnassa kommunistit tulevat ehdottamaan laajennuksia ja porvarit Mäkisen taulukkoa. Me voimme liikkua valtiovarainvaliokunnan mietinnön pohjalla, jos se menee läpi samanlaisena kuin nyt ensimmäisessä lukemisessa. Seitola on antanut Luukan aloitteesta oman ehdotuksensa, jonka pohjalla aloite mahdollisesti voidaan hyväksyä. Siirtoväen edustajana sanon, että ei voida katsoa kanta-Suomen asukkaiden etua. Vastusti omaisuusveron maksun lykkäämistä. Summat joudutaan kuitenkin keräämään välillisillä ja välittömällä veroilla. Olisis pidettävä kiinni siitä, että kannot kulkevat, kuten ne on maksulle pantu.

Paasio: Jaostokin on päätynyt siihen, ettei Luukan aloitetta voida tämän asian yhteydessä käsitellä. Lykkäystä perustellaan sillä, että maatalous nyt on vaikeuksissa, ja että sen on helpompaa maksaa maksunsa syksyllä.

Lehtokoski: Yhtyi Rantalaan. Tämän lain ~~luo~~piteissa ei uusia ~~es~~esityksiä voida hyväksyä. Toivon, että valiokunta palautuisi aikaisemmalle kannalleen. Maaseutu valittaa varojen puutetta. On myyttävä omaisuutta, että saadaan verot maksetuksi. Kannatti kuitenkin maksuunpanoa lain mukaan.

Päätös: Hyväksyttiin Rantalan ehdottama linja. Lykkäystä voidaan harkita, mutta se olisi saatava pois päiväjärjestyksestä.

3§.

Maidonpeseminen.

Hakkila: Ryhmä on ajanut nyt ajankohitaiseksi tullutta maidonpesemisasiä.

Lehtokoski: Maidonpeseminen on lopetettava.

Kulovaara: Maidon rasvaprosentti on liian erilainen. Olisi ~~jatku~~ jatkuvasti saatava joku vakioprosentti.

Raunio: Kulovaaran väitteet eivät pidä paikkaansa. Karjakanta ~~n~~ noussut niin paljon, että 3.6-3.7% on normaali. Pesty maito ei säily. Terveystuolitoimikunnat pitävät normaalioissa huolta siitä, että ala-arvoista maitoa ei saa myydä. Nykyiseltä tieltä täytyy päästä pois.

Salmela-Järvinen: Alin rasvaprosentti on määrättävä. Yläraja saa olla vaikka kuinka korkea. Valio on keinotellut tällä asialla. Sellaista vastaan on aina asetuttava. Maito on nyt aina liian vanhaa, kun se käy lävitse pesuprosessin. 3 vuorokauden vanha maito ei enää sovi lasten ravinnoksi. Ei ole mitään ideaa siinä, että maito maa-laiskunnissa viedään 20 kilometrin päähän pestäväksi ja tuodaan sieltä jälleen takaisin ja valtio maksaa siitä kuljetuskustannukset. Maidonvakioimiskomiteassa istuu vain meijerimiehiä. Jos maidonkulutus nyt vakioimisen vuoksi nyt laskee, niin millä se saadaan jälleen siitä noudamaan.

Lehtokoski: Yhtyi Salmela-Järviseen. Olisi ehdotettava Lepistölle että tästä päätöksestä on päästävä.

Kulovaara: Järjestelmästä on päästävä. Kilpailu yllyttää rasvaprosentin nostamiseen.

Päätös: Päätettiin pyrkiä siihen, että vaikutetaan mahdollisimman voimakkaasti maidon pesemisen lopettamiseen.

4. §.

Hallituksen esitys perintökaaren muuttamisesta.

Hakkila: Sos.dem.lakimiehiltä on saapunut heiltä pyydetty lausunto asiasta. Asia on esillä lakivaliokunnan juristijaostossa.

Mietintö luovutetaan Väyrykselle.

Päätös: Veloitettiin Väyrynen tuomaan asia ryhmään, kun lakivaliokunnan juristijaosto on saanut asian valmiiksi.

5.§.

Karvonen: Työväenasiainvaliokunnassa ei ryhmä koskaan oole täysilukuisena läsnä. Siellä esillä meidän kannaltamme hyvin tärkeitä asioita, kuten maatalouden- ja merityöaikalaki. Jos ei asiaa saada muuten järjestykseen, on valiokuntapaikkoja järjestettävä.

Päätös: Kehoitettiin työväenasiainvaliokunnan jäseniä aktiivisemmin olemaan mukana kokouksissa, mutta jos se ei auta, niin paikat on järjestettävä uudelleen muiden järjestelyjen yhteydessä.

6.§.

Kansanhuoltovirkamiehistön ylenmääräisyys.

Sävelä: Toi terveisiä maakunnasta, että siellä ollaan tyytymättömiä liian suureen kansanhuoltovirkamiehistöön. Säännöksen mukaan on kunnissa pakko pitää kansanhuoltovirkamies jokaista kunnan 1000 asukasta kohti. Nyt on kuitenkin säännöstelyä purettu jo niin paljon, ettei se enää ole tarpeellista. Säännökset virkamiesten luvusta olisi tarkistettava, että päästään rasittamasta kuntien taloutta liian suurella virkamiesjoukolla.

Päätös: Kehoitettiin Sävelää esittämään asiansa suoraan kansanhuoltoministeri Toivoselle, että hän ryhtyisi asian vaatimiin toimenpiteisiin.

7.§.

Kalavainen: Tiedusteli, maksaako ryhmä Lumpeelle lähtijäiksi tarjotut kahvit vai kerätäänkö maksu kaikilta ryhmän jäseniltä.

Päätös: Ryhmä maksaa kahvit ja jos ilmenee puutetta varoista, kerätään ylimääräinen ryhmävero.

8.§.

Kalavainen: Tiedusteli, osallistuuko ryhmä SAK:n koulukeräykseen.

Andersson: Tavalla tai toisella on kerättävä rahaa, jos ei ryhmä katso voivansa myöntää rahaa. Asiasta on muodostunut täysin poliittinen juttu ja jo propagandan vuoksi on meidän näytettävä esimerkkiä.

Kannio: Kannatti Anderssonia.

Päätös: Ryhmän varoista päätettiin luovuttaa 10.000:- SAK:n koulukeräykseen.

9.§.

Työnvälityslaki.

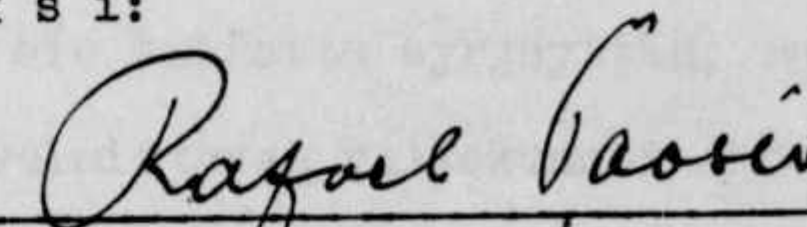
Kulovaara: Suuri valiokunta on käsitellyt työnvälityslain. Nyt ei siinä lakonrikkureitata sanota yhtään mitään. Kommunisti Tarvaibeb ehdottaa lisäystä, että työriidoista vapaaseen työpaikkaan voidaan työntekijöitä sijoittaa. Mikä on työriidoista vapaa työpaikka?

Karvonen: Tällä lisäyksellä voidaan eliminoida pois korpilakkoilua. Sosialiministeriö ilmoittaa, mitkä ovat työriidoista vapaita työpaikkoja. Kannatti muutosta.

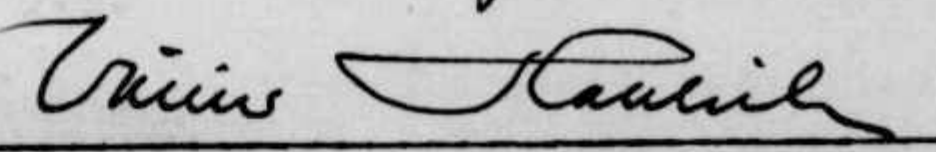
Paasio: Tiedusteli, onko lakko reilu, jos on liiton lupa, mutta ei SAK:n. Oli muutoksen kannalla.

Päätös: Katsottiin, että lisäys ei ainakaan pahenna asiaa. Kannatettiin muutoksen hyväksymistä.

V a k u u d e k s i:

Sihteeri.

Tarkistettu:

Puheenjohtaja.

PÖYTÄKIRJA sos.-dem.eduskuntaryhmän kokouksesta maaliskuun 31 päivänä 1949 kello 16 Eduskuntatalossa ryhmähuoneessa. Niemenhuudossa merkittiin poissaoleviksi:

Alanko, Brander-Wallin, Fagerholm, Henriksson, Hiltunen, Huunonen, Jokinen, Kilpeläinen, Koi-
vulahti-Lehto, Muikku, Peltonen, Pesonen, Pyy,
Pyörtänö, Raatikainen, Simonen, Takki, Tervo, T
Turkka, Turunen, Varjonen. Puhetta johti
Hakkila ja sihteerinä toimi Paasio.

1.§.

Omaisundenluovutusvero.

Hakkila: Omaisundenluovutusverokysymyksessä olisi valmistavan valiokunnan ehdotuksen mukaisesti noudatettava valiokuntaryhmän ajamaa kantaa.

Lehtokoski: Tätä kantaa olisi myös noudatettava.

Päätös: hyväksyttiin valmistavan valiokunnan ehdotus.

2.§.

Radion hallintoneuvosto.

Hakkila: Valmistava valiokunta ehdottaa, että Yleisradion hallintoneuvostoon ryhmän edustajina asetetaan: Fagerholm, Huunonen, Aaltonen, Salmela-Järvinen, Hakkila ja Paasio.

Käkelä: Miksi on jätetty kaikkein raadollisin Kilpeläinen pois?

Lehtokoski: Ei häntä ole tahdottu syrjäyttää, mutta hän on sairas.

Päätös: Hyväksyttiin valmistavan valiokunnan ehdotus.

3.§.

Maidon peseminen.

Hakkila: Valmistava valiokunta on käsitellyt kysymystä maidon

pesemisestä. Se esittää, kantanaan, että tästä säännöstelyn aiheuttamasta toimenpiteestä olisi mahdollisimman nopeasti päästävä, sillä siten saadaan aikaan suuri kansantaloudellinen säästö.

Lepistö: Valtioneuvosto on käsitellyt asian. Standardisointia jatketaan. Rasvaprosentti korotetaan $\frac{1}{2}\%$:sta $3\frac{1}{2}\%$:iin. Nyt, kun maito kokonaan vapautuu, on tilanne arka pesemisen lopettamiselle. Maidontarve täytyy turvata. Tuomioja on esittänyt toivomuksen, että standardisointia jatketaan. Kysymys on oikeudenmukainen, jos se vain voidaan kunnolla suorittaa. Tähän asti on pesemistä suoritettu 116 paikkakunnalla, mutta nyt paikkakuntien luku supistetaan 52:een.

Hakkila: Näilläkin paikkakunnilla olisi pesemisestä luovuttava niin pian kuin tilanne sen sallii.

Salmela-Järvinen: Kaikki eivät tämän järjestelmän aikana saa rahallaan samanlaista maitoa. Jos sattuu saamaan uudesta kannusta, saa $3\frac{1}{2}\%$:n maitoa, mutta pohjalla on huonoa maitoa. Ikävintä on, että maito on jo ostettaessa pilalla. Laissa sanotaan, että vakioinnin on tapahduttava vuorokauden aikana. Se merkitsee, 1 vuorokauden viivästymistä kuluttajille. Tämä prosessi vaikuttaa, että maito on huonoa ja hapanta. Vakioinnista hyötyvät ne meijerit, jotka vakioinnin suorittavat.

Härmä: Valtioneuvosto ei tässä vaiheessa halunnut lopettaa vakioimista ja siten aiheuttaa skismaa yleisohjelmakomitean ja kansanhuoltoministeriön välillä. Vapauttamiseen olisi menty ilman näitä tekijöitä.

Lehtokoski: Perheenäidit toivovat, että vakioimisesta vapautetaan, koska vakioitu maito ei kelpaa edes lasten ravinnoksi. Me emme voi tehdä päätökselle muuta, kuin toivoa, että parempi päätös tehdään mahdollisimman nopeasti.

Nurminen: Yhtyi edellisiin. Maaseutu haluaisi päästä huonosta maidosta, koska vakioimiseen ei enää ole mitään syytä. Piti valtioneuvoston päätöstä liian suuren pelon aiheuttaman. Helsingis-

säkin on maitoa riittävästi.

Leivo-Larsson: Olen todennut, ettei huono maito johdu vakioimisesta, vaan huonoista välineistä ja siitä, että erilaiset maidot pannaan sekaan ja joudutaan kuljettamaan tolkkuttomia matkoja. Jokaisella on mahdollisuus ostaa suoraan tuottajalta ja silloin saa maidon ilman vakiointia.

Welling: Maito huonontuu ja vanhenee vakioitaessa. Ennen oli rasvaprosentti 3.7 nyt 3%. Annetaan toivomus hallitukselle, että tästä nyt mahdollisimman nopeasti päästään. Tilaston mukaan rasva ja maito riittää kotimaassa.

Päätös: Päätettiin esittää hallitukselle toivomus, että maidon vakioimisesta päästäisiin mahdollisimman nopeasti.

4. §.

Hakkila: Valmistava valiokunta ehdottaa, että ryhmä lahjoittaisi 10.000 markkaa SAK:n koulun rakennusrahastoon.

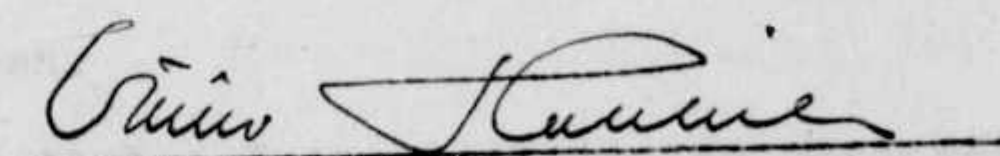
Päätös: Valmistavan valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

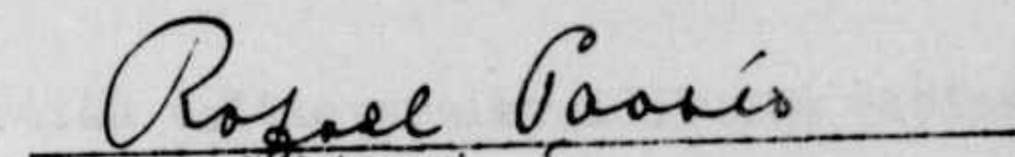
5. §.

Lomanpyynnöt.

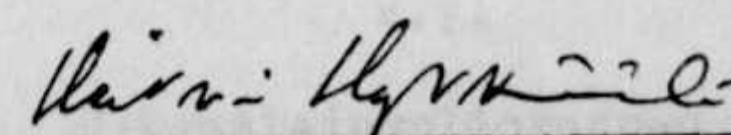
Myönnettiin lomaa 1.4.-49 istunnosta lomaa Jokiselle ja Koivu-lahti-Lehdolle.

V a k u u d e k s i:

Puheenjohtaja.

Sihteeri.

Pöytäkirja tarlistettu:

U

Pöytäkirjan laati: Thelma Nyman.

POYTAKIRJA sos.-dem. eduskuntaryhmän
valmistavan valiokunnan kokouksesta
Eduskuntatalossa ulkoasiainvaliokunnan
huoneessa 7 päivänä huhtikuuta 1949
kello 15.30. Läsnäoleviksi merkittiin
seuraavat jäsenet: Tervo, Malkamäki,
Kalavainen, Rantala, Nurminen, Kajala, Kä-
kelä, Penttala, Raunio, Andersson, Turunen,
Sävelä, Karvonen, Salmela-Järvinen sekä
Hakkila johtaen puhetta ja Paasio toi-
mien sihteerinä. Läsnä olivat lisäksi
Leskinen ja Puskala puoluetoimistosta.

1.§.

Valiokuntapaikat.

Valtiovarainvaliokunta.

Hakkila: Lehtokoski olisi nyt hänen tervehdyttään sijoitet-
tava uudelleen valtiovarainvaliokuntaan.

Rantala: Oman ilmoituksensa mukaan Lehtokoski ei halua tulla
ennenkuin syksyllä, koska ei katso itseään tarpeeksi terveeksi.

Talousvaliokunta.

Tervo: Ehdotti talousvaliokuntaan Aattelaa Lumpeen tilalle.

Kajala: Ehdotti Hiilelää pois valtionvaroista ja Aattela hänen
tilalleen.

Penttala: Puokusti Hiilelän mukanaoloa valtionvaroissa, koska
hän on siellä ainoa nainen.

Päätös: Päätettiin pysyttää valtiovarainvaliokunta entisellään
ja sijoittaa Aattela talousvaliokuntaan Lumpeen tilalle.

2.§.

Ulkoasiainvaliokunnan täydentäminen ja puheenjohtajaehdokas.

Andersson: Ehdotti Kajalaa ulkoasiainvaliokuntaan, kosa piäi

häntä kielitaitonsa ja juriidisen koulutuksensa puolesta sopivana.

Käkelä: On harkittava tarkoin, ennenkuin paikka täytetään, koska valiokunnan ratkaistavana on suuria ulkopoliittisia kysymyksiä. Pelkäsi, että Kajala ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana antaisi lausuntoja, joiden takana ei ole ryhmän enemmistöä. Ehdotti Rauniota ja Paasiota ja toivoi valittavaksi sen, joka vastaa ryhmän enemmistön mielipidettä.

Malkamäki: Ensin on ratkaistava puheenjohtajan paikka. Olisiko entisissä jäsenissä sellaista, joka sopii puheenjohtajaksi. Ehdotti Karvosen nostamista puheenjohtajaksi.

Tervo: Puheenjohtajan paikka kuuluu meille. Sen täyttäminen nykyisillä vakinaisilla jäsenillä on vaikeata. En näe uuden jäsenen ottamisessa puheenjohtajaksi mitään estettä. Kannatti Paasiota.

Penttala: Ehdotti Henrikssonnia.

Andersson: Ilmoitti keskustelleensa Fagerholmin kanssa. Ulkopoliittinen asemamme on arka. Pääministeri pitää Kajalaa sopivana. Ei ole syytä harjoittaa henkilöpolitiikkaa. Kajala on henkilö, johon kaikki voivat yhtyä.

Hakkila: Jos meidän täytyy valita ihmiset Venäjän radion mukaan, on Fagerholmin itse ensin marssittava ulos. Ei se ole oikea linja.

Käkelä: Lehtokosken tullessa joutuu Paasio pois valtiovarainvaliokunnasta. Paasiolla on poliittista kokemusta. Piti Paasiota sopivimpana.

Rantala: Vaali on vaikea. Voi tulla kysymykseen vain jäsen, joka täyttää puheenjohtajan paikan. Paasio ja Kajala ovat tasavertaisia. Kannatti Kajalaa.

Paasio: Nykyisen hallituksen aikana on katsottava, ettei panna kapuloita sen tielle. Kannatti Karvosen valitsemista.

Hakkila: Alkaako ryhmä sondeeraamaan politiikkaa sen mukaan, mitä Venäjän radio sanoo?

Nurminen: Kyllä Fagerholmin lausunto täytyy ottaa huomioon. Paasio ja Kajala ovat tasavertaisia. Asettui Paasion kannalle, koska hänellä on pitempiaikainen kokemus puolueetyössä.

Hakkila: On kolme ehdokasta: Karvonen, Kajala ja Paasio. Täytyy suorittaa äänestys. Ensin Kajala ja Karvonen vastakkain ja voittanut Paasiota vastaan,

Kajala	-	Karvonen

3		8

Karvonen	-	Paasio

5		7

Päätös: Päätettiin ehdottaa Paasiota uudeksi jäseneksi ulkoasiainvaliokuntaan.

Käkelä: Onko mahdollisuutta tehdä Paasiosta myös puheenjohtaja.

Kajala: Ei ole esteitä, etteikö Lehtokoskesta voida tehdä ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajaa. Jos ei häntä pidetä sopivana, niin sitten kannatti Paasion valitsemista.

Salmela-Järvinen: Lehtokoski ilmoittanut, että hän ei terveytensä vuoksi voi ottaa paikkaa vastaan. Kannatti Paasiota.

Päätös: Päätettiin ehdottaa Paasiota myös puheenjohtajaksi.

3.§.

Ryhmän toiminnan uudelleen organisointi.

Tervo: Uudistan ehdotukseni ryhmän toiminnan uudelleen organisoinnista. Perusvika on siinä sen järjestelyssä. Voiko valmistavavaliokunta suostua siihen, että esitän sen suoraan ryhmässä, vai ottaako valmistava valiokunta sen ensin käsiteltäväksi.

Raunio: Heti Pääsiäisen jälkeen olisi pidettävä pitkä istunto, jossa asia perusteellisesti käsitellään.

Tervo: Asiaan sisältyy paljon ja halusin sen ottaa uudelleen esille, vaikka kuulin valmistavan valiokunnan sen kerran hylänneen.

Päätös: Päätettiin ottaa asia Pääsiäisen jälkeen uudelleen esille ja pyydettiin Tervoa jättämään asia kirjallisesti.

4. §.

Suojeluskuntajärjestöjen omaisuuden käyttö.

Tervo: Asia on menossa vikaan. Ehkä perustuslakivaliokunnan jäsenet selostavat asiaa.

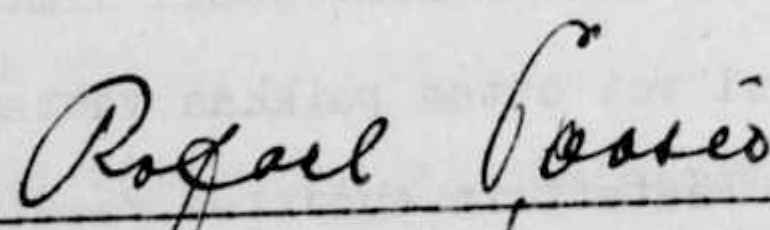
Salmela-Järvinen: Mietintö perustuu yhdistyslakiin ja asiantuntijoiden lausuntoihin.

Päätös: Ei katsottu tässä vaiheessa olevan aihetta puuttua asiaan.

5. §.

Kajala: Lausun paheksumiseni sitä tapaa vastaan, jolla täällä Käkellä alkoi lajitella tovereitaan luotettaviin ja epäluotettaviin. Tovereihin täytyy luottaa, eikä heitä saa sanoa poliittisesti epäluotettaviksi niin kauan, kun he eivät ole tehneet mitään, joka antaa siihen aihetta. Pyysi puoluesihteerin Leskistä ojentamaan Käkellä hänen menettelynsä johdosta, jota ei voida hyväksyä.

V a k u u d e k s i:

Sihteeri.

Tarkistettu:

Puheenjohtaja.

Pöytäkirjan laati: Thelma Nyman.

PÖYTÄKIRJA sos.-dem.eduskuntaryhmän kokouksesta Eduskuntatalossa ryhmähuoneessa 7 päivänä huhtikuuta 1949 kello 16. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi seuraavat ryhmän jäsenet: Fagerholm, Hiltunen, Härmä, Jokinen, Järvinen, Kuittinen, Kulovaara, Lehtokoski, Leivo-Larsson, Lepistö, Peltonen, Pyörtänä, Raatikainen, Raunio, Simonen, Puhetta johti Hakkila ja sihteerinä toimi Paasio.

1. §.

Ulkoasiainvaliokunta.

Hakkila: Valmistava valiokunta ehdottaa, että ulkoasiainvaliokuntaan valittaisiin Paasio jäseneksi Lumpeen tilalle ja samalla häntä ehdotettaisiin myös ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajaksi.

Andersson: Ehdotan Kajalaa ulkoasiainvaliokuntaan monesta eri syystä. Valmistava valiokunta on käsitellyt asiaa kaksi kertaa. Nyt tälle paikalle on valittu Paasio. Minulla ei ole tätä vastaan mitään, mutta ehdotan siitä huolimatta Kajalaa.

Hakkila: Ehkä valmistavan valiokunnan ehdotus hyväksytään, koska Anderssonin ehdotus ei ole saanut riittävää kannatusta.

2. §.

Abortti-, kastroatio- ja sterilisaatiolait.

Tervo: Nämä kysymykset ovat hyvin tärkeitä ja niitä pitäisi ryhmässä käsitellä. Nyt ei tänne ole saatu asiantuntijoita.

Hakkila: Lykätään asia Pääsiäisen jälkeen.

Nurminen: Nämä ovat kolme hyvin vaikeat asiaa, joihin olisi saatava asiantuntemusta.

Hakkila: Aborttilakiin on asiantuntijoiden mukaan saatava korjaus aikaan.

Päätös: Asia otetaan ryhmässä esille Pääsiäisen jälkeen ja hankitaan asiantuntijoita selostamaan asiaa.

Valiokuntatyö ja kuri.

Huunonen: Ottaisin tässä erään tärkeän asian käsiteltäväksi, nimittäin valiokuntatyön. Työväenasiainvaliokunnassa on viidestä säännöllisesti vain kolme läsnä. On keskusteltu siitä, että kokousaikoja siirrettäisiin, niin että eri valiokuntien kokouksia ei olisi samaan aikaan. Kaikki valiokunnat pitävät itseään kuitenkin niin tärkeinä, että ne eivät suostu kokousaikojaan järjestämään uudelleen.

Hakkila: Varajäsenet on velvoitettava olemaan paikallaan.

Hiilelä: Minä olen ollut toinen poissaolleista. Alanko on ollut tilallani, kun se on käynyt päinsä. Olen pyytänyt kokousajan muuttamista. Ennen työväenasiainvaliokunta kokoontui kello 14. Mielelläni olen työväenasioissa ja jään pois valtionvaroista.

Karvonen: Kurittomuutta on myös muissa valiokunnissa. Suuressa valiokunnassakin on paljon poissaoloja. Eräät suuren valiokunnan jäsenet olivat esimerkiksi eilen talossa ja tiesivät kokouksesta mutta eivät tulleet sinne. Muissa ryhmissä on aivan toisenlainen kuri. Tässä on saatava korjaus aikaan.

Makkila: On valiokuntaryhmän asia pitää kuri sellaisena, että ryhmän jäsenet käyvät kokouksissa.

Huunonen: Kurin pitäminen edellyttää ryhmän päätöstä. On työskenneltävä tämän asian parantamiseksi.

Tervo: On syytä toimittaa tarkistus, missä tätä tapahtuu ja kuka on syypää laiminlyönteihin. On harkittava valiokuntapaikkojen uudelleenjärjestelyä. Lähetetään tämä asia valmistavaan valiokuntaan evästyksellä, että valiokuntapaikat on järjestettävä uudelleen.

Päätös: Asia lähetettiin valmistavan valiokunnan käsiteltäväksi evästyksellä, että se tekisi ne valiokuntapaikkojen muutokset, jotka asian auttamiseksi ovat tarpeelliset.

Väkijuomavarojen käyttö.

Nurminen: Hallitus on antanut esityksen kunnille tulevan osuuden käyttämisestä. Maalaisliittolaiset esittäneet, että varoja on käytettävä köyhäinhoitoon. Jos portit avataan näin, niin näistä varoista ei saada raittiusmäärärahoja. Asiassa täytyisi ottaa jonkunlainen kabta.

Hakkila: Emmekö pysy vanhalla kannallamme, että näitä varoja ei saa käyttää köyhäinhoitoon.

Päätös: Eduskunnassa äänestetään, että Väkijuomavarojen kunnille tulevia voitto-osuuksia ei saa käyttää köyhäinhoitokustannusten peittämiseen.

V a k u u d e k s i:

Antti Kauranen
Puheenjohtaja.

Rogael Pössi
Sihteeri.

Tarkistettu: Heikki Hyytiäinen

PÖYTÄKIRJA sos.-dem- eduskuntaryhmän kokouksesta Eduskuntatalossa ryhmähuoneessa 28 p:nä huhtikuuta 1949 kello 16. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi seuraavat ry ryhmän jäsenet: Aattela, Alanko, Fagerholm, Hiltunen, Huunonen, Kalavainen, Lehtokoski, Leivo-Larsson, Lepistö, Muikku, Nurminen, Peltonen, Pyörtänö, Raatikainen, Salmela-Järvinen, Simonen, Varjonen. Läsnä oli myöskin ministeri Skog. Puhetta johti Hakkila ja sihteerinä toimi Paasio.

1. §.

Läsnäolo-oikeus myönnettiin Arvo Ylä-Rakkolalle Malkamäen suosituksesta ja Einari Koskiselle Paasion suosituksesta.

2. §.

Ryhmän toiminnan uudelleen organisointi.

Tervo: Puhuja toivoi aluksi, että myös ryhmän jäsenetp pyrkisivät uuden organisoinnin jälkeen tehostamaan ryhmän toimintaa. Nykyinen organisaatio on vanhentunut ja sen avulla on mahdotonta aikaan saada tehokasta ryhmätoimintaa. Olisi perustettava pieni työvaliokunta ja suuri valmistava valiokunta olisi ainoastaan periaatteellisten kysymysten ratkaisua varten. Työvaliokunnasta tulisi 8-henkinen, ja siihen tulisi kuulumaan 2 puheenjohtajaa, 2 sihteeriä, taloudenhoitaja ja 3 ryhmän valitsemaa jäsentä. Se olisi sopivan suuruinen.

Valiokuntaryhmien toimintaa olisi tehostettava. Jokaiseen valiokuntaryhmään olisi valittava yhdysmies, joka samalla olisi valiokuntaryhmän esimies. Hänen olisi huolehdittava myös ehdotuksista ja vastalauseista ja eduskunnan istunnoissa eri asioista käytettävistä puheenvuoroista. Valiokuntatyöstä olisi pantava muistiin kaikki tärkeät asiat.

Puhujax ehdotti, että jokaisesta poissaolosta valiokunnassa ja avo

äänestyksestä kannetaan 100 markan sakko.

Ryhmän sääntöihin olisi tehtävä sellaiset muutokset, että ei enää olisi kahta puheenjohtajaa, vaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, ei kahta sihteerä, vaan kokoussihteerä ja valiokuntasihteerä.

Perustettaisiin propagandajaosto, johon kuuluisivat sihteerit, kanslisti, 3 jäsentä ja puoluetoimikunnan edustaja. Sen tehtäviin kuuluisi: 1. kerätä ainehisto aloitteista.

2. kertät muistiinpanot vastustajien tempauksista vaaliaapista varten kiistanalaisissa kysymyksissä.

3. hoitaa uutispalvelu lehtiin.

4. laatia ryhmän toimintakertomus.

Olisi perustettava vakituinen aloitejaosto, johon kuuluisi aatteellinen sihteerä, valiokuntasihteerä, 3 jäsentä sekä puoluetoimikunnan edustaja. Aatteellisen sihteerin toimi olisi hoidettava oman toimen ohella ja siihen kuuluisi taloudellisten ja periaatteellisten aloitteiden laatiminen. Aloitejaoston tehtäviin kuuluisi:

1. Ryhmän yhteisten uusien aloitteiden laatiminen.

2. Ryhmän jäsenten aloitteiden kielellinen ja asiallinen tarkastus.

Lopuksi puhuja lausui käsityksensä, että meidän ryhmämme toiminta on eduskuntaryhmistä kaikkein heikoin ja siksi on jo korkea aika ruveta sitä korjaamaan.

Hakkila: Valmistava valiokunta ehdottaa, että valittaisiin kolmihenkinen toimikunta valmistelemaan uusia sääntöjä. Tähän toimikuntaan ehdotetaan: Tervo, Kajala ja Paasio.

Päätös: Ryhmä päätti yhtyä valmistavan valiokunnan ehdotukseen.

3. §.

Valiokuntapaikat.

Hakkila: Valmistava valiokunta ehdottaa, että valiokuntapaikkoja järjestettäessä Hiilelä ja Paasio vapautetaan valtiovarainvaliokunnasta ja heidän tilalleen valitaan Aattela ja Raunio.

Hiilelä: Ilmoitti mielellään jättävänsä valtiovarainvaliokunnan.

Tervo: Jos eronpyyntö peruutetaan, niin ei minulla ole mitään sitä vastaan, että Hiilelä edelleen pysyy valtiovarainvaliokunnassa.

Welling: Valiokunnan työskentelylle olisi edullisempaa, jos Hiilelä pysyisi paikallaan ja saataisiin sensijaan varajäsen, joka hoitaisi tehtävänsä. Moitti Simosta leväperäisyydestä.

Hakkila: Hiilelä siis vapautetaan ja Aattela asetetaan hänen tilalleen.

Rantala: Varajäsenet on saatava sellaisiksi, että valiokunta on täysi lukuinen.

Hakkila: Paasio vapautetaan varajäsenyydestä ja asetetaan Raunio hänen tilalleen.

Päätös: Ryhmä päätti vapauttaa Hiilelä ja Paasion valtiovarainvaliokunnasta ja asettaa heidän tilalleen Aattelan ja Raunion.

4. §.

Tilannekatsaus.

Härmä: Maataloustyöläisten palkkakysymys on nyt selvinnyt. Työehtosopimus on allekirjoitettu ja he ovat saaneet 5% kuoppakorotuksen. Asia on siirtynyt näin pitkälle, koska maataloustyönantajat ovat käyttäneet sitä kiristyskeinona, jolla viljan hinta saatiin nostetuksi. Nyt ovat metsä- ja uittotyöläiset lähteneet liikkeelle palkankorotuksen puolesta. Heidän kanssaan on käyty vaikeita neuvotteluja. Työnantajat, viitaten huonoihin konjunktuihin, kieltäytyvät maksamasta korotusta. Työläiset itse ovat sitä mieltä, että koska se maksetaan maatyöläisille, on se maksettava heillekin. Työnantajat ovat sitä mieltä, että heidän taakkansa ei kestä enää yhtään penniä. Tuomioja on ilmoittanut, että puutavara-ala ei kestä kompensatiota. Jos palkat nousevat, niin ei ole muuta mahdollisuutta kuin nostaa valuutta kurssia. Silloin alenisivat palkat. Metsä- ja uittotyöläisten asiassa rangaistus koskee kaikkia työläisiä. Se on selvitetty myös heille, mutta he pitävät kiinni vaatimuksistaan ja selittävät, että jos ei heille anneta korotusta, eivät sitä maatyöläisetkään tarvitse. On olemassa kaksi tietä päästä tästä. Kuoppakorotus annetaan ja valuutta-

kurssit muutetaan. 2. luovutaan metsä- ja uittotyöläisten kohdalla palkkasäännöstelystä. Näistä kahdesta mahdollisuudesta ei ole vielä neuvoteltu SAK:n kanssa. Liitto vastustaa kuitenkin palkkasäännöstelyn lopettamista, sillä tällä alalla on työttömyyttä ja palkat ovat laskeneet jo aivan normeihin. Tämä on tämänhetken vaikein kysymys ja se saattaa muodostua teollisuudelle hyvin kohtalokkaaksi.

Rakennustyöläiset ovat myöskin lähteneet liikkeelle palkkansa puolesta ja vaativat 50-60% palkankorotusta. Liiton puheenjohtaja vaatii, että sopimuksella olisisi laillistettava sodan aikana saadut mustat palkat.

Pääkysymys tällä hetkellä on kuitenkin Tuomiojan komiten vaatimus, että palkkasäännöstely on purettava. On sovittu, että niin kauan, kun SAK pitää jäsenliitot kurissa, niin palkkasäännöstelyä ei pureta, mutta niin pian kun lakkoja ilmenee, tulee kysymys palkkasäännöstelyn purkamisesta uudelleen esille. Vanhat kysymykset on saatu ratkaistua vanhojen työehtosopimusten ja palkkasopimusten pohjalla. Mitään veikeampaa ei ole lähiaikoina adotettavissa.

Karvonen: Metsä- ja uittotyöläiset ovat kaikkein huonoimmin palkattu työläisryhmä maassamme. Päiväpalkka on 380 markkaa ja noin 90 tapausta 100:sta asuu poissa kotoa. Kahden talouden pito vaikuttaa hyvin paljon asiaan. He ovat tietoisia aiheuttamistaan vaikeuksista. Ymmärrän, mitä valuuttakurssien muutos merkitsee, mutta emme me voi pitää tämän maan taloutta ylhäällä.

Puheenjohtaja kiitti selostajaa ja luovutti puheenvuoron Leivo-Larssonille.

Leivo-Larsson: Tänään on tehty päätös vuokrien korottamisesta. Yleishjelmakomitea teki ehdotuksen, että vuokrat korotetaan 38,5%. Tehtiin päätös, joka merkitsee, että 1939 vuokrasta vähennetään 10% ja lisätään 80%, joka tietää 34% korotusta. Lämmityskustannukset erotettiin vuokrasta. Eduskunnan laatima laki edellyttää näitä toimenpiteitä.

Tämä korotus ei ole mikään kokonaisratkaisu, vaan myöhemmin korotetaan bähitellen lisää. Nyt on kustannusindeksi 268 kaikkein halvimman mukaan. Se merkitsee, että vuokran korotusprosentti on paljon pienempi, kuin mitä sen pitäisi olla. Kustannuksista käy selville, että tämä korotus on katsottava välttämättömäksi. Vuokrien korotuksia ei ole huomioitu indeksin noustessa. On ikävää, että tämä hallitus joutuu tätä asiaa korjaamaan. Mutta jo pitemmän aikaa ovat pienet osakkeenomistajat olleet vaikeassa asemassa ja vuokratulooillaan elävät ovat joutuneet maksamaan toisten ihmisten vuokria.

Lepistö: Hallitus on ajatellut, että säännöstelyn purkamisen on tehtävä niin nopeasti kuin mahdollista. Laki tuotantopalkkioista kestää heinäkuun 1 päivään asti. Kun ei tätä lakia voitu kumota, niin on tukipalkkiojärjestelmää täytynyt jatkaa. Nyt on kuitenkin säännöstelyn helpottamisen aika tullut. Leipäviljan osalta ovat hinnat olleet jähmettyneet. Meikäläiset ovat halunneet jättää suurviljelijät vähän heikompaan asemaan ja siksi on leivän hinta jäänyt jälkeen muista maataloustuotteista. Poliittinen kamppailu on tänä talvena aina päätenyt ponteen leipäviljan hinnan korottamisesta. Me emme ole voineet välttää leipäviljan hinnan korottamista. On myös pidetty tärkeänä, että tämä asia on voitu hoitaa ennen kevätkylvöjä. Kysymys siirtyi Tuomiojan komitealle. Siellä oli ollut hintaan nähden kolme ehdotusta: Maataloustuottajien, Karikosken ja maatalousjaoston ehdotus. Lopuksi päädyttiin 19 markan hintaan. Tuomioja ilmoitti, että kysymys on pakko ratkaista sormi tuntumalla. Se on harkintakysymys. Eräiltä osiltaan siihen liittyi myös maatyöntekijälakon uhka. Heidän katsottiin kuuluvan siihen ryhmään, joka ansaitsee 5% korotuksen ja maataloustuottajat joutuvat tuon korotuksen maksamaan. Tuottajat kytkivät sen viljan hintaan. Uhkavaatimus päättyi 25 päivä ja siihen mennessä ratkesi, myöskin kysymys leipäviljan hinnasta. Viime tiistaina hallitus teki päätöksen, että tuottajalle maksetaan 20 markkaa viljakilolta. Tuottaja tulee siis saamaan 19 markkaa omana hintanaan, kun laskeaan kuljetukset ja viljavarastojen menot. Kuluttajahinta on siis

toistaiseksi avoin ja siinä odotetaan yleisohjelmakomitean ehdotusta.

Raunio: Uudessa Suomessa on ollut harhaanjohtava uutinen virkamiespalkkojen korotuksesta, johon kytkeytyisivät myös edustajapalkkojen korotukset.

Hakkila: Päivärahojen korottaminen on ollut esillä kaikissa ryhmissä ja saanut joka paikassa kannatusta. Suontausta ehdotti, että maa jaetaan kahteen ryhmään ja kaikille tulisi huomattava korotus. 500 markan päiväraha olisi yleinen pohja.

Härmä: Edustajien päivärahakysymys on ollut esillä, mutta se ei ole vielä loppuun käsitelty ja siitä ei voida vielä sanoa mitään varmaa.

Kajala: Onko meillä minkäänlaisia mahdollisuuksia auttaa vientiteollisuutta. Emmekö voi joskus tukea teollisuustyöväestöä eikä aina vain maataloutta.

Härmä: Hallitus on myöntänyt yli 2 miljardia määrärahoja työttömyyttä varten ja työläiset ovat ne juuri saaneet täyso-työllisyyttä silmälläpitäen.

Puheenjohtaja kiitti kaikkia alustajia selventävistä esityksistä, joita me juuri tarvitsemme, jotta voisimme pitää jäsenjoukkomme kentällä perillä tapahtumista.

5. §.

Lomanpyynnöt.

Lomaa myönnettiin Pyyllle 3.5. istunnosta, Hakkilalle 29.4. istunnosta ja Lepistölle 3.5. istunnosta.

V a k u u d e k s i:

Eino Raunio
puheenjohtaja.

Rafael Paasio
sihteeri

Tarkistettu:

Heikki Hakkila O. M. Niikku

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous

huhti kuun 28 p:nä 1949 klo 16 ^{5 kag.} ^{kuusi kirkon} ^{Yläkallio}

Astori

Isäni alle:

ehdotus "Jaa"

ehdotus "Ei"

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
<u>Alanko, K. A.</u>			<u>Lepistö, Matti</u>		
<u>Andersson, Gunnar</u>			<u>Lumme, Aapo</u>		
<u>Brander-Wallin, Laura</u>			<u>Malkamäki, Aino</u>		
<u>Eskola, Walfrid</u>			<u>Muikku, Otto</u>		
<u>Fagerholm, K.-A.</u>			<u>Niemi, P. O.</u>		
<u>Hakkila, Väinö</u>			<u>Nurminen, Elli</u>		
<u>Henriksson, G. V.</u>			<u>Paasio, Rafael</u>		
<u>Hiilelä, Kaisa</u>			<u>Peltonen, Onni</u>		
<u>Hiltunen, Onni</u>			<u>Penttala, Isak</u>		
<u>Huunonen, Emil</u>			<u>Pesonen, Edvard</u>		
<u>Hykkäälä, H. K.</u>			<u>Pusa, Eeno</u>		
<u>Härmä, Erkki</u>			<u>Pyö, Juho</u>		
<u>Jokinen, Kalle</u>			<u>Pyörtänö, T. K.</u>		
<u>Juutilainen, Jere</u>			<u>Raatikainen, Jussi</u>		
<u>Järvinen, Veli</u>			<u>Rantala, Viljo</u>		
<u>Kajala, Olavi</u>			<u>Raunio, Eino</u>		
<u>Kalavainen, Meeri</u>			<u>Salmela-Järvinen, Martta</u>		
<u>Karjalainen, P. A.</u>			<u>Simonen, Heikki</u>		
<u>Karvonen, Juho</u>			<u>Sävelä, A. P.</u>		
<u>Kilpeläinen, Yrjö</u>			<u>Takki, Uuno</u>		
<u>Koivulahti-Lehto, Hilma</u>			<u>Tervo, Penna</u>		
<u>Koskinen, Artturi</u>			<u>Tolonen, J. F.</u>		
<u>Kuittinen, Juho</u>			<u>Turkka, Arvi</u>		
<u>Kulovaara, Urho</u>			<u>Turunen, Varma K.</u>		
<u>Käkelä, Valto</u>			<u>Varjonen, Unto</u>		
<u>Lehtokoski, Aino</u>			<u>Welling, Yrjö</u>		
<u>Leivo-Larsson, Tyyne</u>			<u>Väyrynen, Vilho</u>		

PÖYTÄKIRJA tehty sos.dem.eduskuntaryhmän valmistavan valiokunnan kokouksesta 28 päivänä huhtikuuta 1949 kello 16.30. Eduskuntatalossa, ulkoasiainvaliokunnan huoneessa. Läsnäoleviksi merkittiin seuraavat jäsenet: Penttala, Sävelä, Kajala, Tervo, Andersson, Käkelä, Kulovaara, Väyrynen sekä Hakkila, johtaan puhetta ja Turunen, toimien sihteerinä.

1.§.

Kirjelmät.

Puheenjohtaja esitteli Alatornion kunnan kunnanvaltuuston lähetystön jättämän kirjelmän.

Kirjelmä merkittiin saapuneeksi.

2.§.

Ryhmän toiminnan uudelleenjärjestely.

Tervo: Kokemusten perusteella täytyy sanoa, että ryhmän toiminnan järjestely on vanhentunut. Se pitäisi saada uudelleen organisoitua.

Teen asian auttamiseksi seuraavat 7 ehdotusta:

1. Suppeampi valmistusvaliokunta, johon kuuluisi ryhmän virkailijat ja kolme ryhmän valitsemaa jäsentä, sekä sen valiokunnan edustaja, jonka asia parhaillaan on esillä.

2. Valiokuntaryhmien työtä olisi tehostettava. Olisi valittava yhdysmies valmistusvaliokunnan ja valiokuntaryhmän välille. Samalla hän huolehtii valiokuntaryhmän toiminnasta. Tärkeimmät asiat alistetaan ryhmän käsiteltäväksi. Yhdysmies hoitaa vastalauseet ja ehdotukset sekä myös puheenvuorot eduskunnassa ja niiden pitäjät. Myös on hänen tehtävä muistiinpanot valiokunnan käsittelemistä asioista.

3. Jokaisesta luvattomasta poissaolosta valiokunnassa ja avoäänessä kannetaan 100:- mk sakko.

4. Ryhmän sääntöihin pitäisi tehdä sellainen muutos, että ei enää olisi kahta puheenjohtajaa, vaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja,

samoin ei valittaisi kahta sihteeriä, vaan kokoussihteeri ja valiokuntasihteeri. Alustaja ehdotti myös aatteellisen sihteerin palkkaamista, joka pystyisi valmistamaan periaatteellisuusluontoisia ja taloudellisia aloitteita. Tämän toimen voisi hoitaa o.t.o.

6. Perustettaisiin propagandavalioikunta, johon kuuluisi valiokuntasihteeri, kanslisti ja kaksi ryhmän valitsemaa jäsentä. Sen tehtävänä olisi hoitaa propaganda sanomalehtiin ja laatia valiokuntamuistutuksien perusteella vaaliaapinen. Myöskin sen tehtäviin kuuluisi ryhmän toimintakertomuksen laatiminen. Ilman tätä jaostoa on ryhmän propagandatyö mahdotonta.

7. Perustettaisiin myöskin alotevalioikunta, johon kuuluisi valiokuntasihteeri, aatteellinen sihteeri ja 3 ryhmän valitsemaa jäsentä. Tämä valiokunta laatisi periaatteellista laatua olevat aloitteet ja tarkastaisi ryhmän jäsenten tekemät aloitteet kiinnittäen huomiota sanamuotoon ja sisällykseen, ettei ryhmän arvovalta kärsisi kielellisesti ja ~~sisä~~ sisällyksellisesti ala-arvoisista aloitteista.

Kajala: Lausui tunnustuksensa Tervolle hänen suorittamastaan työstä. Propaganda-, työntehostus- ja aloitepuoli ovat kiitettävät. Olisi asetettava pienempi toimikunta, joka tämän alustuksen pohjalla laatisi ryhmälle uudet säännöt. Ajatus spesiaalijaostoista on hyvä. Kannatti sakkojen keräämistä. Puhuja lausui sen olevan ainoan tehokkaan keinon työn tehostamiseksi.

Raunio: Ulospäin tehtävä työ on tärkeätä. Se ei missään muus- sa ryhmässä ole niin huonoa kuin meillä. Muut tekevät loistavasti propagandaa juuri tältä pohjalta.

Käkelä: Pitäisi olla enemmän aikaa keskustella tästä asiasta. Viedään asia valmistavaan valiokuntaan ja keskustellaan siellä laajasti.

Tervo: Kannatti Kajalan tekemää ehdotusta jaoston perustamisesta. Lausui kuitenkin, että asia oli nyt pakko ottaa esille

ryhmässä, että jaosto saisi tarpeelliset eväät.

Raunio: Ehdotti jäseniksi jaostoon seuraavia edustajia: Tervo, Kajala, Paasio.

Päätös: Valittiin ryhmän toimintaa uudelleen organisoivaan jaostoon jäseniksi Tervo, Kajala ja Paasio.

3. §.

Eduskunnan kesäloma.

Hakkila: Selosti asian vaiheita ja ehdotti kantanaan, että istut- taisiin ilman lomaa kesäkuun alkuun ja sitten pidettäisiin pitempi, yh- tenäinen kesäloma. Maalaisliitto haluaisi 3 viikon kylvöloman, jonka vuoksi jouduttaisiin istumaan vielä juhannuksenkin jälkeen.

Tervo: Maalaisliitossa myöskin tavalliset rivimiehet ovat yhtämit- taisen loman kannalla. Kannatti Hakkilan tekemää ehdotusta.

Päätös: Ryhmä päätti esittää kantanaan, että istutaan ilman touko- lomaa helluntaihin ja senjälkeen otetaan yhtenäinen, pitempi loma.

4. §.

Valiokuntapaikat.

Tervo: Koska liiallisen työmäärän vuoksi ovat eräiden valiokunta- paikkojen uudelleentäyttämiset tulleet ajankohtaisiksi, olisi valtiovarair valiokuntaan Paasion ja Hiilelän tilalle valittava uudet jäsenet. Eh- dotti Hiilelän tilalle Aattelaa ja Paasion tilalle Turusta.

Kajala: Ehdotti Paasion tilalle Rauniota.

Kulovaara: Toivoi, että Paasio jättää paikkansa perustuksessa ja pysyy jatkuvasti valtiovarainvaliokunnassa.

Päätös: Hyväksyttiin Hiilelän tilalle Aattela ja Paasion tilalle Rau- nio.

5. §.

Penttala: Uusi väkijuomalaki on sellainen, että juopot joutuvat oikeudellisesti ja köyhäinhoidollisesti edullisempaan asemaan, kuin ne vähävaraiset, jotka nauttivat kunnan tukea. Ehdotti, että ryhmä kehot-

taisi hallitusta vetämään esityksensä pois.

Raunio: Annetaan hallituksen itse ratkaista asia.

V a k u u d e k s i:

Rosel Paasio
Sihteeri.

Pöytäkirja tarkistettu:

Emil Raunio
Puheenjohtaja.

Pöytäkirjan laati: Thelma Nyman.

PÖYTÄKIRJA sos. dem. eduskuntaryhmän kokouksesta Eduskuntatalon ryhmähuoneessa 5 päivänä toukokuuta 1949 kello 16. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi seuraavat jäsenet: Brander Wallin, Huunonen, Härmä, Järvinen, Kajala, Koivulahti-Lehto, Koskinen, Leivo-Larsson, Lepistö, Peltonen, Pyörtänö, Raatikainen, Simonen, Takki ja Varjonen. Lisäksi olivat läsnä ministeri Suontausta, Feinikainen ja Teerimäki. Puhetta johti Hakkila ja sihteerinä toimi Paasio.

1. §.

Sotasyllisten armahtamiset.

Hakkila: On olemassa poikkeuslaki sotasyllisiä varten. On olemassa myöskin maallikkotuomioistuin, jonka toiminta ei kuitenkaan vastannut tarkoitustaan. Armahdusta ei kuitenkaan ole käytetty, vaan on asianomaiset vapautettu vasta siteen, kun he ovat suorittaneet 5/6 vankeusajastaan. Yleinen mielipide on se, että eräät henkilöt ovat mielivaltaisesti joutuneet kärsimään. Puhuja selosti niitä toimenpiteitä, joihin oli ryhdytty Rydin armahtamiseksi ja asian eri vaiheita. Lausui lopuksi, että asia oli nyt pakko ottaa käsiteltäväksi, koska se oli esiintynyt sanomalehtien palstoilla ja tullut julkiseksi.

Fagerholm: Selosti hallituksen kantaa asiassa ja presidentin toimenpiteitä ja vaatimuksia.

Käytettiin useita puheenvuoroja, joiden sävy oli yleensä myönteinen asian ratkaisemiseksi sotasyllisten armahduksen hyväksi.

2. §.

Läsnäolo-oikeus myönnettiin Arvo Ylä-Rakkolalle Kulovaaran suosituksesta ja A. Mansikkalalle Raunion suosituksesta.

Abortti- kastroatio- ja sterilisaatiolait.

Reinikainen: Ne ilmiöt, jotka ovat nämä lait aiheuttaneet, ovat tunneperäisiä, mutta asia olisi hoidettava kylmällä järjellä, että se ei mene pidemmälle, kuin muissa sivistysmaissa on menty. On merkillistä, että eräät henkilöt rakastuvat saman sukupuolen yksilöihin ja että tehdään pienille lapsille väkivaltaa. Se on sairautta. Ei kuitenkaan saa unohtaa, että tällaiset ilmiöt voivat parantua.

Sterilisoimislaki estää vain suvunjatkamisen, kun taas muu toiminta jatkuu normaalina. Kastroiminen hävittää kaiken sen, mitä sanotaan rakkaudeksi. Sterilisoiminen vapauttaa yhteiskunnan kaatumatautisista ja hermosairaista jälkeläisistä. Koska lapset ovat yhteiskunnan jäseniä, on pidettävä huolta, että he eivät ole liian suuressa määrässä mielisairaita, tylsämielisiä tai periytyvien tautien alaisia. Tässä voidaan ja on oikeus käyttää pakkoa. Kastroimislaista on valiokunta poistanut kaksi seikkaa. Jos on kysymys väkivallasta alaikäisiä kohtaan on asia aivan erikseen, mutta täytyy olla mahdollisuus myös tehdä muutamia poikkeuksia erikoisten syitten vallitessa. Tämän mahdollisuuden on valiokunta poistanut. On säilytettävä lause"-jollei erikoiset syyt sitä estä." On myös annettava rikolliselle mahdollisuus valita kastroation ja vankilassaistumisen välillä, koska tällaiset asiat voivat parantua, ja siihen on annettava mahdollisuus. Jos kysymyksessä on alle 12-vuotiaat lapset, niin seuraa siitä ilman muuta pakkokastroatio. Muissa tapauksissa ratkaisee Lääkintöhallitus asian. Puhuja toivoi, että 9 ja 10§ palautettaisiin lakiin.

Puheenjohtaja kiitti alustajaa mielenkiintoisesta selostuksesta, joka varmasti valotti asiaa monen kohdalla.

Nurminen: Selosti talousvaliokunnan kantaa ja ilmoitti, että asiaa on pohdittu moneen kertaan. Talousvaliokunta pois-

ti lauseen "-ellei erikoiset syyt sitä estä.". Oltiin sitä mieltä, että jos se jää lakiin, niin laki menettää merkityksensä. Asiantuntijat se-littivät, että lause koskee sairaita, joita ei voida leikata. Internoi-minen poistettiin, koska eihän internoituna voida kohteen puuttuessa todeta, onko asianomainen sairas vai ei. Jos se olisi jäänyt lakiin, olisi ollut olemassa mahdollisuus, että sairaat pääsevät vapaaksi. Jos voi-daan todistaa, että mietintöajan antamisesta on hyötyä, niin olen valmis siihen suostumaan. Talousvaliokunta on lisännyt sanan haureudenharjoitus, koska asiantuntijat sanovat, että on olemassa niin paljon sairaaloista haureudenharjoitusta, vaikka yhteyttä ei ole tapahtunut. Se jättää psyy-killisiä vaurioita lapseen. Talousvaliokunta on myös muuttanut ikävuotta, koska se on pitänyt 12 vuotta liian alhaisena. 14 vuotta onse raja, jonka alapuolella tapahtuneet rikokset on rangaistava.

Penntala: On mukauduttava sellaiseen lakiin, joka suo oikeusturvan alaikäisille. Viimeinen pykälä koskee yksinomaan lapsia. Sanojen poista-minen on vähäpätöistä, koska oikeuslaitos asiat tutkii, niin päästään lain väärästä tulkinnasta. Yhteiskunnan on suojeltava lapsia, sillä se on tärkeämpää, kuin hurjan sukuvietin omaavien henkilöiden suojeleminen.

Reinikainen: Koko sivistysmaailma pyrkii pois pakkokastroatiosta. On harkittava tarkoin, ennenkuin hyväksytään tällainen laki.

Alanko: Asia on ollut myös lakivaliokunnassa. Siellä professori Honkasalo ilmoitti, että talousvaliokunnan mietinnön pohjalla syntyy laki, joka on käytännössä kamala. Eduskunta joutuu nopeasti tarkistamaan kan-tansa. Erikoisesti hän alleviivasi, että sanan "haureus" mukaanottoa on tarkistettava.

Nurminen: Kastroatiota ei voida tehdä alle 21 vuotiaalle. Mitä voidaan tehdä sekaantumisen ulkopuolella tapahtuvalle toiminnalle?

Reinikainen: Sanon avoimesti, että laki on niin monisärmäinen.

Tervo: Ehdotti, että nyt kun on kuultu asiantuntijaa, niin valmistava valiokunta käsittelisi asiaa ja sen päätöksen perusteella tehdään ryh-mässä päätös.

Rantala: Kannatti Tervon tekemää ehdotusta.

Nurminen: Huomautti, että myöskään aborttilakia ei saisi unohtaa.

Päätös: Ryhmä päätti ^{sihteeri} ~~alistaa~~ asian valmistavan valiokunnan käsiteltäväksi, jonka jälkeen se otettaisiin uudelleen esille ryhmässä, jolloin myös tehdään asiaa koskeva lopullinen päätös.

V a k u u d e k s i:

Erin Lamm
Puheenjohtaja.

Raquel Paasio
Sihteeri.

Tarkistettu:

M. Kallio

Heimo Hyman

Pöytäkirjan laati: Thelma Nyman.

PÖYTÄKIRJA Sos.-dem. Eduskuntaryhmän kokouksesta Eduskuntatalossa, ryhmähuoneessa 16 päivänä toukokuuta 1949 kello 16. Nimenhuudossa merkittiin poissaoleviksi seuraavat ryhmän jäsenet: Alanko, Andersson, Brander-Wallin, Fagerholm, Hiilelä, Huunonen, Härmä, Jokinen, Juutilainen, Järvinen, Karvonen, Käkälä, Leivo-Larsson, Lepistö, Nurminen, Paasio, Peltonen, Pesonen, Pusa, Pyörtänö, Raunio, Simonen, Takki, Tervo, Turunen, Varjonen, Welling, Väyrynen. Puhetta johti Hakkila ja sihteerinä toimi Thelma Nyman.

1 §.

Farmaseuttien lähetystö.

Puheenjohtaja lausui lähetystön tervetulleeksi.

Lähetystön puheenjohtaja luki lähetystön julkilausuman. (Liite № 1)

Puhejohtaja kiitti lähetystöä.

2 §.

Ryhmän tilintarkastajat.

Rantala: Ryhmän tilintarkastajia ei ole valittu. Ryhmän tilit olisi nyt tarkastettava ja saatettava asianmukaiseen kuntoon.

Puheenjohtaja: Ehdotti Hykkäälää, Nurmista ja Rantalaa.

Päätös: Ryhmän vuoden 1948 tilejä tarkastamaan valittiin Hykkäälä, Nurminen ja Rantala.

3 §.

Edustajien valitseminen Parlamenttien välisen Liiton kokoukseen.

Kajala: Ryhmän olisi valittava 4 edustajaa Parlamenttien välisen liiton kokoukseen, ryhmän Suomen osaston johtokunnassa oleva jäsen on etuoikeutettu.

Hakkila: Ehdotti Henrikssonnia.

Penttala: Ehdotti Hakkilaa.

Karjalainen: Kannatti Henrikssonnia.

Kajala: Malkamäki ja Tervo.

Lehtokoski: On valittava myös varaedustajat.

Penttala: Lehtokoski.

Lehtokoski: Kieltäytyi.

Koskinen: Niemi.

Käkälä: Salmela-Järvinen.

Päätös: Valittiin Hakkila, Henriksson, Malkamäki ja Tervo sekä varalle Niemi ja Salmela-Järvinen.

4 §.

Muistojuhla Hennalan veljeshaudalla 5.6.1949.

Puheenjohtaja esitteli Lahden Työväenjärjestöjen Yhteisen Muistojulatoimikunnan lähettämän kutsukirjeen (liite № 2) osallistumisesta Lahdessa, Hennalan veljeshaudalla 5.6.1949 pidettävään juhlallisuuksiin.

Kajala: Järjestelyn takana ovat kommunistijärjestöt ja tilaisuus on tarkoitettu kiihoitustilaisuuksiksi.

Hakkila: Kutsu ei siis anna aihetta enempään.

Päätös: Päätettiin olla osallistumatta muistojuhlaan.

5 §.

Raittiusliiton 25-vuotisjuhla.

Hakkila: Sos.-dem. Raittiusliitto viettää 25-vuotisjuhlaansa 19.5.1949 ja meidän olisi lähetettävä 2 henkilöä edustajiksi.

Lehtokoski: Ehdotti Hakkilaa.

Hakkila: Olen lupautunut puhujamatkalle Kymenlaaksoon.

Lehtokoski: Ehdotti Rantalaa.

Rantala: Kielletty, koska ei ole silloin Helsingissä. Ehdotti Tervoa.

Penttala: Pesonen.

Päätös: Sos.-dem. Raittiusliiton 25-vuotijuhlille valittiin ryhmää edustamaan Tervo ja Pesonen.

6 §.

Pohjolan kuorma-autoilijain lähetystö.

Lähetystö saapui ja puheenjohtaja lausui sen tervetulleeksi.

Lähetystön puheenjohtaja esitti lähetystön kirjelmän (liite № 3), jossa mainittiin VR:n autojen polkevan maksuja pohjoisessa siinä määrin, että se aiheuttaa työttömyyttä itsenäisille yrittäjille ja pyysi ryhmän toimenpiteitä asiantilan korjaamiseksi.

Puheenjohtaja kiitti lähetystöä ja ilmoitti ryhmän tutustuvan asiaan ja tekemään voitavansa.

7 §.

Liikevaihtoveron alentaminen.

Hiltunen: Tänään on valtioneuvostossa ollut esillä liikevaihtoverolain alentaminen. Se on osana siinä veroalennusten sarjassa, joka tänä keväänä on suoritettava loppuun. 5%:n alennus vähittäiskauppaportaassa on tullut hyväksytyksi. Se on hyväksytty sekä valtioneuvostossa että presidentin esittelyssä ja nyt tullaan eduskunnalle antamaan esitys liikevaihtoverolain muuttamisesta. Tukipalkkioiden maksaminen lopetetaan. Talousarviosta jää siten pois 800 miljoonaa. Tullitasaukset ja muut niihin liittyvät menot jäävät myös pois. Ne merkitsevät n. 2,4 miljaardia. Tuotanto palkkiot (n. 900 miljoonaa) ja palkkiot yllivuotuksista (n. 500 miljoonaa) tulevat myös tarpeettomiksi. Tämä asia on ollut hyvin vaikea hoitaa. Jo vuonna 1946 ryhmä teki päätöksen, että tukipalkkioista on luovuttava. Se ei ole käynyt päinsä. Nyr on ajankohta kuitenkin sopiva. Eräitä lakiin sidottuja tukipalkkioita jää jatkuvasti voimaan. Tässä yhteydessä haluan huomauttaa, että viljan kuluttajahintaa ei vielä ole ratkaistu. Eräs suunnitelma on se, että hinta vapautetaan. Toinen suunnitelma on se, että kun ulkolainen vilja on 15 mk ja kotimainen 20 mk kilo, niin nämä hinnat tasataan, jolloin ei tarvita kovin korkeita hintoja. Toivottavasti eivät vaikeudet ole ylivoimaisia, vaan asiat voidaan järjestää.

Esillä on ollut myös rakennuksille myönnettävän luoton korkohelpotuslaki. Hallituksen esitys, joka on lähtöisin ARAVA:sta on se, että luoton antaja saa alennuksen bruttokorosta.

Kajala: Mikä on korkohelpotuslain tarkoitus? Bruttokorko on niin erilailla tulkittava käsite. Senvuoksi pitäisi asiasta antaa tarkat määräykset.

Hiltunen: Bruttokorko tarkoittaa 1% vuosivoitosta. Siten voidaan alentaa niitten varojen korkoa, jotka rahalaitokset sijoittavat rakennusluontoisiin töihin.

Lehtokoski: Merkitseekö liikevaihtoveron alennus sitä, että se korvaa viljanhinnan nousun? On kuitenkin otettava huomioon, että liikevaihtovero ei koske huomattavampia elintarvikkeita.

Hiltunen: Liikevaihtoveron alennus ei jakaannu samalla tavalla kuin leivänhinnan korotus. Liikevaihtovero on liian raskas. Sitä on pyrittävä alentamaan. Tämä hallitus sen tekee. Jos hallitus kaatuu, niin määrätköt viljan hinnan ensimmäiseksi työksensä seuraava hallitus.

Kajala: Korkohelpotuslaki on ovela tapa saada lisää varoja halvalla asuntorakennustoimintaan. Mutta täytyy tarkasti harkita toimenpiteet, muuten mennään metsään. Hiltusen selostus merkittiin kuulluksi.

V a k u u d e k s i:

Puheenjohtaja.

Thelma Nyman
Sihteeri.

Tarkistaneet:

SOSIALIDEMOKRAATTINEN EDUSKUNTARYHMÄ

Kokous

Anko

kuun

p:nä 19

klo

16 49 16

Asia:

ehdotus "Jaa"

ehdotus "Ei"

	Jaa	Ei		Jaa	Ei
Alanko, K. A.		☒	Lepistö, Matti		☒
Andersson, Gunnar		☒	Lumme, Alpo		
Brander-Wallin, Laura		☒	Malkamäki, Aino		
Eskola, Walfrid		☒	Muikku, Otto		
Fagerholm, K.-A.		☒	Niemi, P. O.		
Hakkila, Väinö		☒	Nurminen, Elli		☒
Henriksson, G. V.		☒	Paasio, Rafael		☒
Hiilelä, Kaisa		☒	Peltonen, Onni		☒
Hiltunen, Onni		☒	Penttala, Isak		☒
Huunonen, Emil		☒	Pesonen, Edvard		☒
Hykkäälä, H. K.		☒	Pusa, Eeno		☒
Härmä, Erkki		☒	Pyy, Juho		☒
Jokinen, Kalle		☒	Pyörtänö, T. K.		
Juutilainen, Jere		☒	Raatikainen, Jussi		
Järvinen, Veli		☒	Rantala, Viljo		
Kajala, Olavi			Raunio, Eino		☒
Kalavainen, Meeri			Salmela-Järvinen, Martta		☒
Karjalainen, P. A.		☒	Simonen, Heikki		☒
Karvonen, Juho		☒	Sävelä, A. P.		
Kilpeläinen, Yrjö			Takki, Uuno		☒
Koivulahti-Lehto, Hilma			Tervo, Penna		☒
Koskinen, Artturi			Tolonen, J. F.		
Kuittinen, Juho			Turkka, Arvi		☒
Kulovaara, Urho		☒	Turunen, Varma K.		☒
Käkelä, Valto		☒	Varjonen, Unto		☒
Lehtokoski, Aino		☒	Welling, Yrjö		☒
Leivo-Larsson, Tyyne		☒	Väyrynen, Vilho		☒

Valtiovalta on järjestänyt farmaseuttisen opetuksen korkeita vaatimuksia vastaavaksi. Opetuksen tarkoituksena on kouluttaa lääkkeiden käsittelyä varten täysin ammattitaitoinen henkilöstö. Koulutus on tieteellisellä perustalla, ja se tapahtuu osaksi Helsingin yliopiston matemaattis-luonnontieteellisessä osastossa ja osaksi farmaseuttisessa laitoksessa. Ylioppilaan, joka hyväksytään apteekkialalle, on palveltava farmasianoppilaana apteekissa 2 vuotta. Sen jälkeen hän saa suorittaa farmaseuttitutkinnon, jonka opinnot vaativat 2 yliopistolukukautta. Farmaseutti ei ole vielä saavuttanut täyttä apteekkarin ammatin taitoa. Farmaseutin on palveltava apteekissa kaksi vuotta, jonka jälkeen hän voi suorittaa proviisoritutkinnon. Opinnot proviisoritutkintoa varten kestävät yliopistossa $3\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$ vuotta. Proviisori yksinomaan on täysin pätevä tutkimaan lääkkeitä eri menetelmillä ja vain proviisori vastaa siitä, että niiden käsittely ja valmistus sekä laatu ovat täysin tyydyttävät. Sen tähden apteekin hoitajalta, jolla tämä vastuu on, vaaditaan proviisoritutkinto.

Paitsi meillä, muuallakin sivistyneessä maailmassa farmaseuttinen opetus on järjestetty suurin piirtein edellä kuvatulla tavalla. Sen tarkoituksena on taata yleisölle kelvolliset lääkkeet ja ennen kaikkea suojata yleisöä vahingonvaaralta, joka aina on edessä lääkkeiden käsittelyssä. Pitkä apteekkipalvelus antaa pohjan tavarantuntemukselle. Tieteellisellä perustalla oleva korkeakouluopetus antaa ne hengen aheet, jotka tarvitaan farmaseutin tärkeässä ammatissa. Meillä on sairastavan yleisön onnettomuudeksi sattunut tapauksia, jotka riittävän selvästi osoittavat, ettei ammattitaidottomille saa antaa oikeutta käsitellä lääkkeitä. Perin-

pohjainen farmaseuttinen koulutus yksistään luo takeen vahingonvaaraa vastaan. Erehtyä voi farmaseuttikin, mutta hän ei kuitenkaan kevytmielisesti käsittele niitä aineita, joiden varassa on usein elämä ja kuolema.

Allekirjoittaneiden yhdistysten toimesta tänään pidetty farmasiakunnan kokous, joka edustaa farmasiakunnan kaikkia jäseniä, vanhempaa ja nuorempaa polvea, apteekkareita ja opiskelevaa nuorisoa, ei voi paheksumatta sivuuttaa sitä lakiehdotusta, mikä nyt on eduskunnassa käsittelyn alaisena ja jonka mukaan sairaala-apteekin hoito voidaan uskoa sellaiselle, jolla ei ole proviisorin pätevyyttä.

Lakiehdotuksen mukaan lisäksi eläinlääkärit saisivat oikeuden ostaa lääkkeitä lääketehdasta ja tukkukaupoista, pitää niitä hallussaan ja myydä karjanomistajille. Eläinlääkärien koulutukseen ei sisälly farmasiaa, eikä eläinlääkäreillä näin ollen ole edellytyksiä lääkkeiden käsittelyyn. Tällainen ehdotus on farmaseuttisen ammattitaidon suoranaista väheksymistä.

Hyvin järjestetyssä yhteiskunnassa hoitaa kukin ammattiryhmä tehtävänsä. Farmasiakunnan toivomus on, etteivät sille kuuluviin tehtäviin ryhdy ne, joilla ei tehtävään ole koulutusta, ja farmasiakunta uskoo, ettei lainsäätäjä voi hyväksyä hallituksen esitystä laiksi apteekkitavaralain muuttamisesta, koska sen kautta ei saavutettaisi oletettua taloudellista etua, mutta saatettaisiin vahingonvaaralle alttiiksi sairaalat ja osoitettaisiin farmaseuttista ammattia kohtaan väheksymistä.

Helsingissä, toukokuun 8 päivänä 1949.

SUOMEN APTEEKKARIYHDISTYS

SUOMEN FARMASEUTTINEN YH-
DISTYS

SUOMEN FARMASEUTTILIITTO

YLIOPISTON FARMASEUTTIKUNTA

Lahdessa toukokuun 16 p:nä 1949.

Arvoisa Sosialidemokraattisen Puolueen

Eduskuntaryhmä.

Pyydämme kunnioittavasti Eduskuntaryhmäänne osallistumaan edustajiensa kautta v. 1918 murhattujen ja nälkään kuolleiden punakaartilaiden muiston kunnioittamiseen, muistojuhlassa, joka pidetään Lahdessa kesäkuun 5 p:nä 1949, Hennalan veljeshaudalla. Mainittu juhla, joka on tarkoitettu maata käsittäväksi, pidetään v:n 1918 punakaartilaisvainajien yhteishautaan siirron sekä muistopatsaan pystyttämisen johdosta. Edellä mainittuna päivänä (kesäkuun 5 p:nä) kokoonnutaan klo. 10,00 Oy. Työväentalolle, Savonkatu 7, josta kulkueena siirrytään haudalle.

Samana iltana pidetään iltajuhla Lahden Teatteritalossa. Myös iltajuhlaan pyydämme ryhmänne edustajia osallistumaan.

Mahdollisesta juhliin osanotosta, seppeleen laskemisesta, tai adressin esittämisestä pyydämme ilmoittamaan kesäkuun 2:n päivään mennessä osoitteella: Juho Rantanen, Lahti, Hämeenkatu 21. C.9., tai puh. 3880, 4652.

Lahden Työväenjärjestöjen Yhteinen

Muistojuhlatoimikunta.

Juho Rantanen.
Juho Rantanen.

Toivo J. Savolainen.
Toivo J. Savolainen.

SUOMEN SOSIAALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN EDUSKUNTARYHMÄLLE

**Keakundassaan vallitsevan laajan työttömyyden vuoksi
ovat Oulun ja Lapin läänien ammattikuorma-autoilijat jälleen
pakotetut kääntymään valtievallan puoleen, huolestuneina**

kohteistensa sen johdosta, että rautatiehallitus järjestelmällisesti lisäämällä autoliikennettään yhä suuremman työttömien lukumäärän autoilijoita keksimällä.

Rautatiehallitus on sijoittanut apouran kaluston tähän liikenteeseen, mutta siinä sovelletut kuljetusmaksut eivät kuitenkaan peitä liikennekustannuksia, josta syystä rautatiehallituksen harjoittaman kannattamattoman liikenteen aiheuttamat tappiot on peitettävä verotuksella kootuilla yleisillä veroilla.

Toiselta puolelta, kun rautatiehallitus sanottu tavalla tekee ammattikuorma-autoilijoille mahdolliseksi heidän tähänastisen ammatin harjoittamisen, menettää valtio ja kannat suunnattomat summat verotuloja ja sitäpaitsi autoilijet perheineen saattavat joutua jopa yhteiskunnan huollon varaan.

On muistettava, että ammattiautoilijat ovat yksityisyritteliäisyyden pohjalla kehittäneet autoliikenteen siihen vaiheeseen missä se nyt on ja kehittävät sitä edelleen tarmokkaasti, eivätkä ole tähän pyrkineet yhteiskunnan apua ja tukea, vaan päinvastoin on tosiasia, että autoliikenne on ollut ja on edelleen mitä kiitollisin verotusobjekti, jonka maksettavaksi on jatkuvasti säilytetty mitä raskeimmat moninaiset niin välittömät kuin välillisetkin verot.

Palautteen mieltä ne miljoonien markkojen tappiot, jotka nyttemmin laketusvaiheessa oleva Pohjolan Liikenne Oy. on toimintansa aikana valtiolle aiheuttanut siitä huolimatta, että sanottu yhtiöllä oli Pohjois-Suomessa tilaisuus n.s. välireuhan aikana ja sodan jälkeisinä vuosina soveluttaa siven epänormaalien korkeita kuljetusmaksuja, muiden autoilijain ollessa estettyinä liikennettä harjoittamasta, ovat ammattiautoilijat sitä mieltä

että valtion harjoittaman kannattamattoman liikenteen kokeilut saisivat jo ehdottomasti riittää, eikä rautatiehallituksellaan olisi mitään syytä missään muodossa yrittää jatkaa siitä, mihin Pohjolan Liikenne Oy. on ja kokeilun lopettanut.

Liitteessä olevista todistuksista käy ilmi, että ammattikuorma-autoilijat ovat tähän asti moitteettomasti hoitaneet tehtävänsä ja niihin viitaten voitaneen väkuttaa, että näin tulisi vastakin tapahtumaan, elleivät valtion yleisten varojen käyttöön perustuvat suunnitelmat aiheuta sen, että autoilijoille käy mahdolliseksi ammatin jatkamalla hankkia toimeentulo itselleen ja perheelleen.

Huomautamme samalle V.R:n n.s. koppivaunuille, joille kuljetetaan jatkuvasti matkustajia ilman asianomisten lupaa. Kun linjoilla on tarpeeksi varsinaisia linjawaunuja, on sanottu koppivaunuille henkilöiden kuljetus täysin tarpeeton.

Esityksemme tuskai oheistamme kannattavaksi suostuneen kuorma-autolle, joka osoittaa, että rautatiehallituksen soveltamille kuljetusmaksuille liikennöiminen on selvästi tappiollista.

Edellä sanottuun viitaten toivomme, että valtiovalan korkeammilla porteilla myönnetään asiamme oikentus ja estetään ammattiautoilijoita vahingoittavat mielettömät kokeilut ja heidän leikkiläisen ammatin harjoittamisen tyrehtyttämisen ja riistämisyrittelyt, koska siten yhteiskunta vapautuu huoltamasta muussa tapauksessa lisääntyvää työttömien joukkoa, sen huimaavat summat verotuloja, eikä tarvitse käyttää yleisiä veroja V.R:n tappiollisen autoliikenteen kustannuksiin.

Helsingissä, 17.5.1949

Johannes Jalava
Vaino Anttila
Edv. Tervo
J. Vuolteen

Esko Aaltonen
Matti Hänninen
Johan Siiskinen

AMMATTIAUTOLIITTO r.y.

HELSINKI - KAISANIEMENKATU 6 - PUHELIN 33608 - POSTISIIRTOTILI 8264

Liiton äänenkannattaja:
AMMATTIAUTOILIJA
Osoite: Kaisaniemenkatu 6

UUSI OSOITTEEMME: FREDRIKINKATU 65, B. III KER.

Helsinki

Suomen Sosialidemokraattisen puolueen eduskuntaryhmälle

Tuntien Oulun ja Lapin läänien ammattiautoilijain
hädänsalaisen aseman, mitä valtiovallan viimeiskaisten toi-
menpiteiden kautta on yhä lisätty, yhtyy allekirjoittanut
liitto näiden läänien ammattiautoilijain toimesta tehtyi-
hin oheisiin esityksiin sekä toivoo asiassa valtiovallan
nopeita ja riittävän tehokkaita toimenpiteitä.

Helsingissä, 17 p:nä toukokuuta 1949

AMMATTIAUTOLIITTO r.y.

Kaarlo Pitkanen Anta Anttila

Jäljennöksen jäljennös;

Koska valtion rautatien kuorma-autot ovat alkaneet ammattimaisesti kuljettamaan tavarankuljetuksia Oulun Kuusamon linjalla jopa niin alhaisella taksalla, joka on herättänyt pahksunista ammattiautoilijain ja liikkeiden kesken, saattamalla paikkakunnan ammattiautoilijat ja heidän perheensä taloudellisesti vaikeaan asemaan, Liikkeeni edun kannalta pidän paikkakunnan ammattiautoilijoita sopivimpina kuljettamaan liikkeeseeni kaiken tavarankuljetuksen ja olen sitä mieltä, että valtion rautateiden autot saisi lopettaa liikennöimisen Oulun Kuusamon linjalla.

Kuusamossa, toukokuun 11 päivänä 1949.

KORTESAIMI Oy

Kuusamo

Pp. J. Korttesalmi.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat;

Anna-Liisa Poutiainen

Ilkari Leiviskä

Jäljennöksen jäljennöksestä oikeaksi todistavat;

Anna-Liisa Kivimäki

Kajsa Kiltanen

Jaljennõs jaljennõksesta:

KUUSAMON

TALOUSKAUPPA OY

Kuusmo, toukokuu 11 p:nä 1949.

Kuusmo
Puh. 22.

Kesk valtion rautateiden kulkua-antot ovat alkanut
 -mmattimaisesti kuitettaman tavaran kuitetuksella Oulun-
 Kunnassa linjalta jopa niin alhaalla taksalla, joka on
 hetkessä pahemminsa ammattis-työläisin ja liikkeiden
 kesken, asuttamalla paikkakunnan ammattilaisia ja he-
 den pönnön talonhollinsesti valkoon asumaan. Liikkeet
 edun kannalta pidän paikkakunnan ammattilaisiotta sopi-
 vimpia kuitettamaan liikkeeseen kaiken tavaran ja olen
 sitä mieltä, että valtion rautateiden antot saavat lopet-
 ta liikkumisen Oulun Kunnassa linjalta.

Klassowas, to'koknun II b'ivans 1949.

VO IMIAZETROK

043811 X

Page 1. Continued.

7. Joulukuuta 1960

Anne-Lise Povlsen   Interleaved

Latvian Nationalist Movement

Keskä VR:n kuljetus on ulottanut kuljetuksensa myös Kuum-
n asti vieden Kuusamon autoilijoilta ansiomahdollisuudet
heille näin ollen jättäen työmahdollisuuksia, vaarantaen
n pöyhien toimeentuloa sekä veromaksukykyä, joten pidän
änä ettei V R:n kuljetuksia ulotettaisi tänne asti vaan
akunnan autoilijat saisivat ne edelleenkin hoitaa, joita
at vuosikymmenet hyvin hoitaneet, eikä ko. ammattikunta
työttömäksi.

Kuusamon Talouskauppa Oy

pp. M. Hannus

Jäljennöksen oikeaksi todistavat;

Anna-liisa Poutiainen

Inkeri Leiviska

Jäljennöksen jäljennöksestä oikeaksi todistavat;

Mina-Lina Kivinen

Kajsa Hietanen

Jäljennös jäljennöksestä;

A H A V A Oy.

Kuusamo

Kuusamo, toukokuun 11 p:nä 1949.

Pyynnöstä tahdomme tuoda tietäväksi seuraavaa;

Valtiorautatie Autonkuljetuksen alkaessa kuljettamaan rahtia Oulu-Kuusamon välillä ja laskiessa rahtipalkan niin alhaiseksi on se niin paikkakunnan autoilijain kuin liikkeiden kesken herättänyt huolestunutta.

Liikkeemme käsittää 9 sivumyymälää ja pääliike on Kuusamon kirkolla. Jouduimme kulettamaan tavaraa Oulusta noin 1.000.000 kiloa vuodessa. Tämän määrän on paikkakunnan autoilijat ja liikkeen omat autot pystyneet tähän asti suorittamaan. Nyt V.R.A:n laskiessa autorahdin, olemme laskeneet, että liikkeen omien autojen kuljetus käy kannattamattomaksi, samoin paikkakuntalaisten autoilijoiden.

Viitaten ylläolevaan tahdomme tuoda julki sen, että paikkakunnan autoilijat pystyvät tyydyttämään paikkakunnan tavaran kuljetukset kohtuullisella rahtipalkalla, joten paikkakunnan autoilijain etua katsoen kehoitamme V.R.A:n lopettamaan rahtikuljetuksen Oulu - Kuusamon välillä.

A H A V A Oy

(leima)

Pekka Ahava

Jäljennöksen oikeaksi todistavat;

Anna-Iiisa Poutiainen

Inkeri Leiviskä

Jäljennöksen jäljennöksestä oikeaksi todistavat:

Anna Iisa Kivinen

Kajsa Hietanen

Jäljennös jäljennöksestä;

Kuusamon

VALTIOKULJETUS OY

Kuusamo
Puh. 22.

Kuusamo, toukokuun 11 p:nä 1949.

Kuusamon Valtiorautatie Autonkuljetuksen alkaessa kuljettamaan rahtia Oulu-Kuusamon välillä ja laskiessa rahtipalkan niin alhaiseksi on se niin paikkakunnan autoilijain kuin liikkeiden kesken herättänyt huolestunutta.

Kuusamon Valtiorautatie OY

P. M. Hannula

Jäljennöksen oikeaksi todistavat;

Anna-Iiisa Poutiainen

Inkeri Leiviskä

Jäljennöksen jäljennöksestä oikeaksi todistavat;

Kajsa Hietanen

Anna Iisa Kivinen

Syrita Bostrom   Arvola Hakkimä

Jäljennös:

Keillispehjamalle tapahtuva tavarankuljetuksen jouduttua nykyiseen vaiheeseensa Valtion rautateiden ryhtyttyä suorittamaan kuljetuksia omilla autoillaan lausumme Taivalkosken vuokraautoilijoiden pyynnöstä käsityksenämme seuraavaa:

Ennen sotia tapahtuivat kuljetukset kokonaan Taivalkoskelle paikkakunnan vuokra-autoilla, sekä liikkeiden omilla autoilla ja tulivat kuljetukset silloin hyvin hoidettua, jota emme epäile nytkään, koska autokanta paikkakunnalla on tällä kertaa noin kaksi kertaa suurempi kuin ennen sotia.

Käsityksemme on, että jos kuljetusolot kehittyvät siihen suuntaan kuin ne viime aikoina ovat kehittyneet eivät yksityisautoilijat voi saada kuljetuksia kannattavaksi ja on heidän näin ollen luovuttava ammatistaan ja hakeuduttava muihin ammatteihin, joka taas jo koko ikänsä autoilua ammatikseen harjoittaneille on varsin vaikea käytännössä toteuttaa.

Taivalkoskella toukokuun 10 päivänä 1949.

TAIVAUKOSKEN OSUUSKAUPPA r.l.

nimi epäselvä.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat;

Anna-Liisa Kivinen

Kaj Hietanen

Anna-Liisa Kirman. Arvola's Harvanta

Jäljennös

Pyynnöstä todistamme, että Pudasjärven yksityisautoilijat ovat suorittaneet kuljetukset moitteettomasti myymäläsihimme, eikä mitään ylihintojen perimisiä ole tapahtunut. Paikkakunnan autokannan ollessa nykyisellään, on mielestämme täysin riittävä tyydyttämään paikalliset kuljetukset.

Pudasjärvellä 13/5-49

RAJAMAA O.Y.

Jaakko Patomaa

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Hirvonen Arvola Harvanto

Jäljennös

PUDASJÄRVEN
OSUUSKUNTA R.Y.
Posti- ja sähköosasto
Pudasjärvi

Pudasjärvi toukokuun 13 päivä 1949.

Pyynnöstä todistamme, että Pudasjärven ammattilaiset on toimittanut paikalliskunnallamme liikettämme tydyttävästi. Kuljetukset on suoritettu moitteettomasti, eikä mitään ylihintojen perimistä tai kassakomista ole esiintynyt. Olemme aivan mielisiä, että tämä järjestö pystyy suorittamaan kaikki paikalliskunnallamme esiintyvät kuljetukset, joten on syytä ja käyttöön otettavan tulotusta jos kuljetuksia varten järjestetään jonkun toisen yhtymän nimissä ja sillä rahoitettain paikalliskunnallamme ammattilaisautotilille heidän ainoa toimintatunsa.

Pudasjärven Osuuskunta R.Y.

Kalle Timonen

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Hirvonen Arvola Harvanto

Alkuperäiset ja muut kuljetukset suoritetaan ja on heidän näin ollen innoittava ammattilais ja heidän näin ollen ammattilais, joka taas jo kauan aikaa on ollut heidän näin ollen ammattilais ja heidän näin ollen ammattilais.

Toukokuun 13 päivä 1949.

RAJAMAA OY:IN KASSA R.Y.

Kalle Timonen

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Hirvonen Arvola Harvanto

Kajsa Hiltunen

Jäljennös jäljennöksestä;

Pyynnöstä todistetaan, että Kuusamon kunnan alueella autoliikennettä harjoittavilla yksityisillä kuorma-auton-omistajilla on ollut kausiluontoista työttömyyttä ajojen vähyyden takia, mitä on jo vuoden 1948 keuhkatalvesta saakka lisännyt se seikka, kun valtiomurattatiet ovat ryhtyneet harjoittamaan kuorma-autoliikennettä (tavarankuljetusta) Oulusta - Kuusameen.

Ajoja kuorma-autoille on tällä aina ollut ja tulee olemaankin muutenkin riittämättömäksi, minkä vuoksi valtion rautateiden autokuljetuksen järjestäminen tänne on ollut tarpeellista. Kunnan alueella kuorma-autoliikennettä harjoittavat autonkuljettajat joutuvat suureksi osaksi ja useimmat kokonaan työttömäksi, mikäli Valtion rautateiden autokuljetuksia tänne tullaan lisäämään. Asianomaiset perheet joutuvat mainitusta syystä suorastaan hädänalaiseen asemaan ja veronmaksukyvyttömiksi ja ennenpituksaan yhteiskunnallisen huollon varaan.

Kuusamolaiset kuorma-autoilijat ovat huolehtineet tähän saakka kokonaan kaikkien kauppa- ja teollisuuden tavarankuljetuksesta Oulusta - Kuusameen, mutta nyt näyttää kehitys olevan kulkemassa siihen, että heiltä riistetään tavarankuljetus mahdollisuus kokonaan mainitulla kuljetusreitillä, koska "Rautateiden" kuljetusautojen lukumäärä on lisätty ja lehtitietojen mukaan tullaan vielä lisäämään huomattavasti kuluvaan kevään aikana. On suotavaa ja toivottavaa, ettein näin tapahdu, koska kuusamolaiset automiehet pystyvät huolehtimaan kaikesta tavarankuljetuksesta k.o. reitillä ja kun kuljetukset tapahtuvat kuusamolaisten autoilijain toimesta, niin tämä on ei ainoastaan a.o. autoilijain vaan myöskin kunnan edun mukaista.

Kuusamossa, kunnantoimistossa, maanantaina toukokuun 9 päivänä 1949.

Kuusamon kunnanhallituksen puheenjohtaja

Juhani Jussila
Juhani Jussila

Jäljennöksen oikeaksi todistavat;

Anna-Liisa Penttinen

Inkeri Leiviskä

Jäljennöksen jäljennöksestä oikeaksi todistavat;

Anna-Liisa Penttinen

Kajsa Hietanen

Jäljennös

VEROASTA AHOON

Puhelin 41
Puhelin 41

Puhelin 41, 13 p:n puhelin 1949.

Täten todistamme, että Kuusamon kunnan alueella autoliikennettä harjoittavilla yksityisillä kuorma-auton-omistajilla on ollut kausiluontoista työttömyyttä ajojen vähyyden takia, mitä on jo vuoden 1948 keuhkatalvesta saakka lisännyt se seikka, kun valtiomurattatiet ovat ryhtyneet harjoittamaan kuorma-autoliikennettä (tavarankuljetusta) Oulusta - Kuusameen.

Ja näillä seuduilla.

VEROASTA AHOON

Uko Ahonen.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat;

Jäljennös jäljennöksestä:

Täten todistan, että Kuusamon ammattiautoilijat pystyy
raskaan tavaran autokuljetukset surittamaan taloudellisesti edullisemmin kuin valtion rautateiden autot, sillä ne rahat jotka maksetaan paikkakunnan autoilijoille jäävät paikkakunnalle ja autoilijain perheensä huolto tulee turvatuksi.

Maantieliikenteen sosialisointi ei ole ensinkään ajan-
kohtainen ottamalla huomioon nykyisen työttömyystilanteen, joka on erikoisesti nyt kohdistunut tämän alan autoilijoihin. Onhan täminkin alan joka on osa suomen kansasta saatava samat oikeudet kuin muutkin kansalaiset, eikä ruvettava valtion taholta aiheut-
tomasti lisäämään työttömyyttä, kuten nyt on tapahtunut.

Kuusamossa, toukokuun 11 päivänä 1949.

Väinö Henrik Bimberg

Kauppias Kuusamo. Leima

S. Bimberg
Sekatavaliike
Kuusamo Puh. 132.

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Poutiainen

Inkeri Leiviska

Jäljennöksen/oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Kuusamo

Kajsa Kietanen

Jäljennös jäljennöksestä:

Kuusamon ammattiautoilijat

Kuusamo

Kuusamon ammattiautoilijat pystyy
raskaan tavaran autokuljetukset surittamaan taloudellisesti edullisemmin kuin valtion rautateiden autot, sillä ne rahat jotka maksetaan paikkakunnan autoilijoille jäävät paikkakunnalle ja autoilijain perheensä huolto tulee turvatuksi.

Maantieliikenteen sosialisointi ei ole ensinkään ajan-
kohtainen ottamalla huomioon nykyisen työttömyystilanteen, joka on erikoisesti nyt kohdistunut tämän alan autoilijoihin. Onhan täminkin alan joka on osa suomen kansasta saatava samat oikeudet kuin muutkin kansalaiset, eikä ruvettava valtion taholta aiheut-
tomasti lisäämään työttömyyttä, kuten nyt on tapahtunut.

Kuusamossa, toukokuun 11 päivänä 1949.

Kuusamossa, Kunnantalon kirjasto, 11 päivä 1949.

Kuusamon ammattiautoilijat

Anna-Liisa Kuusamo

Inkeri Leiviska

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Jäljennöksen/oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Kuusamo

Kajsa Kietanen

Jäljennös jäljennöksestä;

Jäljennös jäljennöksestä;

Täten todistaa, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Täteen todistaa, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Täteen todistaa, että Kunnassommi esittänyt pyyntö

antolijain perheensä huolto tulee turvata.
Määrätyksi on ollut, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Kunnassommi esittänyt pyyntö, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Kunnassommi esittänyt pyyntö, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Kunnassommi esittänyt pyyntö, että Kunnassommi esittänyt pyyntö

Kunnassommi esittänyt pyyntö, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Kunnassommi esittänyt pyyntö, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Kunnassommi esittänyt pyyntö, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Kunnassommi esittänyt pyyntö, että Kunnassommi esittänyt pyyntö
Kunnassommi esittänyt pyyntö, että Kunnassommi esittänyt pyyntö

Jäljennös oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Poutiainen Inkeri Leiviskä

Jäljennös oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Poutiainen *Inkeri Leiviskä*

Jäljennös jäljennöksestä;

Keilliselle Pohjamaalle tapahtuvan rahdin autokuljetuksen
jouduttua nykyiseen vaiheeseensa Valtion Rautateiden ryhtyessä kil-
pailmaan siitä yksityisten autoliikennöitsijöiden kanssa, esitan
asiasta omasta mielipiteestäni seuraavaa;

Valtion Rautateiden harjoittama rahdin kuljetus pakottaa
vähitellen yksityiset autoliikenteen harjoittajat lopettamaan elin-
keinoansa, koska he eivät missään tapauksessa voi kuljettaa tavaraa
alle todellisten kustannusten. Tämä herättää autoliikenteen hyväksi
uraa uurtavaa työtä tehneiden autoilijoiden keskuudessa syvä
kätkerunta ja huolestumista. Kysymys heidän kohdallaan ei ole
ainoastaan tulojen vähentymistä, vaan merkitsee se monelle suora-
naista vaikeuksiin joutumista kalusteen kiinnitetyn pääoman jou-
tuessa tuottamattomuksi.

Siihen saakka, kun esim. Taivalkoskelle on saatu rautatie,
voi valtio paljon paremmin tukea näiden seutujen taloutta esim.
rahtivastuilla, kuin harjoittamalla kannattamatonta autoliiken-
nettä. Kun köyhä maakunta ostamansa tavaran hinnassa suorittaa
rahtikustannukset, lienee myös aivan oikeutettua vaatia, että rah-
dinkuljetuksesta saatut tulot myöskin jäävät sen hyväksi.

Mikäli yksityiset autoliikenteen harjoittajat voisivat luot-
taa siihen, ettei heidän toimintaansa epäterveen kilpailun kautta
tehda mahdottomaksi, kykenisivät he kuljetusaluksensa uusimaan ja
siten yhä paremmin palvelemaan niin seutukuntansa liikkeitä kuin
yleisöäkin. Vähittäiskauppaa kymmeniä vuosia harjoittaneena voikin
kokemukseni perusteella sanoa, että yksityinen autoliikenne ky-
kenee vallan hyvin tyydyttämään liikennetarpeen niin rahdin- kuin
muidenkin kuljetusalaalta. Sen vuoksi enkin toivottavaa, että
liikenteen uudelleen järjestelyihin ei ilman pakottavaa syytä
ryhdyttäisi.

Taivalkoskella, toukokuun 11 p:nä 1949.

A. Karvonen
kauppias

Jäljennös oikeaksi todistavat;

Anna-Liisa Poutiainen

Inkeri Leiviskä

Jäljennös jäljennöksestä oikeaksi todistavat;

Anna-Liisa Poutiainen

Kajsa Hietanen

jäljennäsen jäljennäse:

Tiviskok elis, tenkenn II p: na 1949.

А.К.Ковалев
и другие

121:ennuñkan oikkekai todistavat;

Anna-Lisa Postinen
Inkeri Leiviska

Lat. 10° 00' N. Long. 105° 00' E.

Pudasjärven autoilijain ammattiosaston pyynnöstä saan kunnioittaen esittää seuraavaa: Kun autoilijain tietoon on tullut, että Valtion Rautatiet ovat ottaneet huoltaakseen suurimman osan autoliikenteestä ja tietojen mukaan lisää kalustoa hankitaan mm. linjoille Oulu-Pudasjärvi-Kuusamo ja muillakin linjoilla, niin mielestäni tällainen järjestely ei ole oikeaan osunut ainakaan näin laajassa ja harvaanasutussa kunnassa kuin mitä Pudasjärvi on. Tässä selvityksessä mainittakoon, että on seutuja, jonne kunnan keskustasta on noin 50 km. Tiet ovat yleensä heikossa kunnossa, joskin valtatiet, jotka ovat valtion välittömässä hoidossa, ovat kunnossa. Pudasjärvelä tähän asti on hoidettu liikenne kuntalaisia tyydyttävällä tavalla. Jos autoliikenne siirrettäisiin valtiolle niin tuskin se voisi järjestää autoliikenteen kuntalaisia tyydyttävällä tavalla, t.s. että autoja olisi saatavana silloin kun niitä kipeästi tarvittaisiin, ja on luultavaa, että jos yksityiset autoilijat jäisivät pois liikenteestä niin silloin voisi olla mahdollisuus että autotaksat nousisivat, koska ei olisi kilpailijaa, joskin ne mahdollisesti ensin olisivat alhaisemmat nykyisiä taksoja, jppa valtiolle kannattamattomat. Vielä on huomattavaa, että jos autoilijat jäisivät ilman ajoja tuottaisi se heille suuria taloudellisia vahinkoja, kun autot jäisivät seisomaan ja moni on ostanut autonsa velkai, niin silloin olisi monelle siitä suoranainen taloudellinen perikato. Edelleen aiheutuisi siitä lisää työttömyyttä, mistä johtuisi että heidän veronmaksukyky heikkenisi. Tästä taas olisi seurauksena kunnan tulojen pienentyminen, joka haitallisesti vaikuttaisi kunnan talouteen.

Yllä olevaan viittaamalla vastustan Pudasjärven kunnan puolesta
tehtyä hanketta.

Pudasjärvellä, toukokuun 13 päivänä 1949.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja: Pauli Rieki
Pauli Rieki

leima: Pudasjärven Kunnanhallitus

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Poutiainen Inkeri Leiviskä

Jäljennöksen jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Kivinen. Ervelle Karvanta

Pudasjärven autoliiton ammattilaisien pyynnöstä saan kunnioittaa
 autoliiton seuroja: Kun autoliiton tietoon on tullut, että Valtion Raut-
 tie ovat ottaneet puolekseen suurimman osan autoliikenteestä ja tieto-
 on mukana liian kalustoa hankittaan mm. linjoille Oulu-Pudasjärvi-Kuusamo
 ja muillakin linjoilla, niin mielestäni tällainen järjestely ei ole oikeas-
 taan sinänsä näin laajassa ja harvaan asutussa kunnassa kuin mitä Pudas-
 järvi on. Tässä seivästyksessä mainittakoon, että on seutuja, jonne kunnan
 asukkaista on noin 50 km. Tiet ovat yleensä heikossa kunnassa, joskin vai-
 kuttavat, jotka ovat valtion välittämässä hoitoa, ovat kunnassa, Pudasjärvi-
 ja tähän asti on hoidettu liikenne kunnallaisella tyydyttävällä tavalla. Jos
 autoliikenne siirrettäisiin valtiolle niin tarkin se voisi järjestää auto-
 liikenteen kunnallaisella tyydyttävällä tavalla, t.s. että autoja olisi saata-
 nua siltä, kun niistä kipeästi tarvittaisiin, ja on lausuttu, että jos
 kaityivät autoliikenne jätisivät pois liikenteestä niin siltä voisi olla
 mahdollisuus että autotkatsomaisivat, koska ei olisi kippailijaa, joskin
 se mahdollisesti enen olisivat ajoneuvot nykyistä tarkasta, jopa valti-
 lle kannattamattomat. Vielä on huomattava, että jos autoliikenne jätisivät
 kunnan ajaja tuottaisi se heille suurin taloudellinen vahinko, kun autot
 jätisivät seisomaan ja monet on ostaneet auton väkisin, niin siltä olisi
 kunnalle siltä suoranainen taloudellinen perikato. Näilleen aiheutuu siltä
 liian työttömyyttä, mistä johtuisi että heidän veromaksukyky heikkeneisi.
 Kästä taseen olisi seurauksena kunnan tulon pienentyminen, joka häitai-
 laisesti vaikuttaisi kunnan talouteen.

Yllä olevan viittamalla vastustan Pudasjärven kunnan puolesta
 tehtyä hanketta.

Pudasjärvellä, toukokuun 13 päivänä 1949.
 Kunnanhallituksen puheenjohtaja: Pauli Riekk
 Pauli Riekk

Leima: Pudasjärven Kunnanhallitus
 Jäljennöksen oikeaksi todistavat:
 Anna-Liisa Poutiainen Inkeri Leiviskä
 Jäljennöksen oikeaksi todistavat:
Anna-Liisa Poutiainen Inkeri Leiviskä

Jäljennöksen oikeaksi

nopeasti

KUUSAMON OSUUSKAUPPA

Kuusamo

Pyynnöstä todistamme, että olemme koko liikkeenme
 olemassaolon ajan, noin 42 vuotta kuljettaneet tavaramme paikal-
 lisilla voimilla. Ennen autoliikennettä paikkakunnan hevosilla ja
 autoliikenteen tultua käyttämään, paikkakunnan autoilla.

Nykyisin on kuljetustarpeemme Oulun - Kuusamon välillä
 noin 5 - 6 milj. kiloa vuodessa ja ovat sen paikalliset autot pysty-
 neet suorittamaan täydeksi tyydytyksemme.

Käsityksemme myöskin on, että paikallisilla yksityisten ja
 liikkeiden autoilla pystyttäisiin hoitamaan koko paikkakuntamme
 nykyinen kuljetustarve.

Kuusamossa, toukokuun 9 p:nä 1949

Kuusamon Osuuskauppa r.l.

(leima)

Levi Lavi

Jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Poutiainen

Inkeri Leiviskä

Jäljennöksen jäljennöksen oikeaksi todistavat:

Anna-Liisa Poutiainen

Inkeri Leiviskä